

KENTTÄPOSTIA

Nro 5/2021

Viesti sotiemme 1939–1945 veteraaneilta

Rakennemuutos
kiivaimmillaan

● Sivu 12

Uusia alueellisia
perinneyhdistyksiä

● Sivu 13

Sankarihaudoille
uusia infotauluja

● Sivu 14

Ystäväpiirit
yksinäisyyttä
torjumaan

● Sivu 16

Ouluun uusi
Tammenlehväkuoro

● Sivu 18

Rintamaveteraaniliitto kokoontui

Veteraanijärjestöistä toinen eli Rintamaveteraaniliitto teki liittokokouksessaan ensimmäisen päätöksen, että sen toiminta päättyy vuoden 2023 lopussa.

● Sivu 3

Vasemmalta kokouksen puheenjohtajat Martti Makkonen ja veteraani Lauri Happonen sekä sihteeri Mai-li Hanski. Taaempaan puheenjohtaja Louekoski esittää liittohallituksen katsausta kokousväelle.

Uusi teemalehti
avaa naisten
elämää sodassa

Sotavuodet koettelivat Suomen naisia monin tavoin. Leskeksi jäi yli 30 000 vaimoa, vielä useampi nainen menetti oman poikansa.

Naiset osallistuivat sotaponnistuksiin myös rintamalla palvellen. Heitä olivat lotat, sotilaskotisisaret, apusisaret, työvelvolliset ja viihdetaiteilijat.

Kotirintamalla naiset siirtyivät miesten töihin niin maaseudulla kuin kaupungeissa. Uusi teemalehti avaa sotiemme naisten koettelemuksia.

KENTTÄPOSTIA

Julkaisija:
Suomen Sotaveteraaniliitto
ja Rintamaveteraaniliitto

Ilmestyy kuusi kertaa
vuodessa

Kustantaja:
Suomen Sotaveteraaniliitto
PL 600, 00521 Helsinki

Päätoimittaja:
Sakari Martimo
Puhelin: 0400 800 290
Toimitussihteeri:
Ariela Säkkinen
toimitus@sotaveteraaniliitto.fi

Toimitusneuvosto:
Jukka Halonen (pj)
Heikki Karhu
Markku E. Tuominen
Maili Hanski

Ulkoasu: Mediataju Oy

**Lehtitilaukset ja
osoitteenmuutokset:**
Riina Lillfors
Puhelin: 041 315 0196
riina.lillfors@sotaveteraaniliitto.fi
Terttu Kettunen
Puhelin: 050 543 8787
terttu.kettunen@rintamaveteraaniliitto.fi

Ilmoitukset:
Isto Valkeapää
GSM 044 722 5926
isto.valkeapaa@sotaveteraaniliitto.fi

Painopaikka:
PunaMusta

PÄÄKIRJOITUS 25.11.2021

Veteraaniasiat aluevaaleissa

Suomeen perustetaan vuosien valmisteluiden jälkeen 21 hyvinvointialuetta. Niiden hallinnon järjestämiseksi pidetään historian ensimmäiset aluevaalit 23.1.2022. Vaikka tulevilla hallintoportaalla on muitakin tehtäviä, on uutta hallintomalia kuvattu nimenomaan sotien jälkeen suurimmaksi sosiaali- ja terveysalan muutokseksi.

Kansalaisia on huolettanut muutoksessa esimerkiksi terveystalveluiden karkaaminen matkojen päähän alueellisiin keskuksiin. Myös järjestelyn kustannuksia kattava verotus on mietityttännyt kansalaisia.

Veteraaniliitoilla on tehtävänsä myötä oma erityishuolensa. Liittojen on oltava hereillä, jotta veteraaniasia säilyy kirkkaana kuntien, kuntayhtymien ja hyvinvointialueiden agendoilla. Kiitos kentän uusrastuksen, veteraaneja koskevien lakien mukaiset menettelyt ovat ehtineet jalkautua paikallisiin vanhustalveluihin kohtuullisen hyvin. Käsitystä tukevat Valtiokonttorin tilastot, joiden mukaan kunnat ovat käyttäneet valtion tukea veteraanipalveluihin kuta kuinkin tarvetta vastaavasti. Myös alkuvaiheen kuntakohtaiset yli- ja alilyönnit alkavat tasoittua.

Onnistunutta toimintaa ovat edesauttaneet veteraanijärjestöjen laajahko vuoden 2019 aikana toteuttama valtakunnallinen ”Veteraanilain” opetus- ja esitelykierros sekä verkko-opetuspaketti, joka otettiin erityisesti kuntakentällä hyvin vastaan.

Marraskuussa 2019 voimaan astunut vammautumattomien veteraanien asemaa merkittävästi parantanut lakipäivitys kotiin vietävistä palveluista

on kuitenkin suhteellisen uusi asia. Herääkin huoli, onko laki ehtinyt juurtua riittävästi vanhuspalveluista vastaaville tahoille? Riskin minimoimisessa riittää työtä niin liiton, alueiden kuin paikallisella tasolla.

Vaikka muutosta kovin usein karsastetaan, on muutos yleensä myös mahdollisuus. Hallinnon ja vaalien valmisteluita valmistelevat useat elimet, kuten Aluehallintoviranomaiset (AVIt) ja kuntien ”Vanhusneuvostot”. Nämä ovat esimerkkejä tahoista, joihin veteraanijärjestöjen pitää vaikuttaa paikallis- ja aluetasolla. Luonnollisesti myös vaaliehdokkaita on lähestyttävä, ja heitä on muistutettava kunniankäsalaistemme huolenpidosta niin pitkään kuin tuen tarvetta on. Veteraanit ovat lakisääteinen erityisryhmä.

Aktiivinen yhteydenpito antaa mahdollisuuden myös yksittäisiä vaaleja laajemmin muistuttaa päättäjiä ja kansalaisia veteraanisukupolven merkityksestä meille suomalaisille. Veteraanien määrän supistuksessa ja perinnetyön merkityksen painottuessa kaikki julkisuus on tarpeen.

● *Svensk resume sidan 9*

TOIMINNANJOHTAJALTA

Korona-ajan opetukset

Koronaepidemia ei tunnu helpottavan. Yhteiskuntamme toiminnot on silti avattu ja pikkuhiljaa olemme päässeet kokoontumaan melkein normaalisti. Mitä nyt maskia monasti joudumme vielä käyttämään. Huolta aiheuttavat ne ihmiset, jotka eivät kehotuksista huolimatta suostu ottamaan rokotetta ja näin altistavat itsensä ja myös rokotetut. Onneksi rokotteen antama suoja on osoittanut hyväksi. Viruksen aiheuttama tauti onkin muuttunut rokottamattomien epidemiaksi.

Poikkeusaika on opettanut meille monia uusia toimintamalleja. Paljon on tehty etänä kohtaamatta kanssaihmisää fyysisesti. Hyötyä on ollut säästöt niin ajassa kuin rahassa. Mutta nyt kun ko-

oonnumme jälleen useimmin normaalisti, huomaa kuinka tärkeitä oikeat kasvokkain kohtaamiset ovat. Toivottavasti emme enää joudu takaisin kokoontumisrajoituksiin. Tästä vastuu on meillä kaikilla.

Kun kokoontumisista jouduttiin luopumaan, veteraanijärjestöissä pelättiin, miten ne saadaan uudelleen käyntiin. Pelko on ollut turha. Jo rajoitusten aikana ympäri maata tuli kyselyjä, voiko viikoittaisia kerhoja alkaa pitää ”kun meidän alueella koronasta ei ole juuri tietoaakaan”. No niinhän ei tietenkään voinut tehdä, mutta nyt kun rajoituksista on luovuttu, voidaan kokoontua sitäkin innokkaammin. Tietenkin turvallisuus huomioiden, pi-

detään hiukan entistä enemmän etäisyyttä, huolehditaan hygieniasta, käytetään käsidesiä ja tarvittaessa maskiakin. Rokotteiden ottaminen on tietysti veteraaniväelle itsestään selvyys.

Rintamaveteraaniliitto piti 30. liittokokouksensa lokakuun viimeisenä viikonloppuna Laukaassa, Peurungan kylpylässä. Kokouksesta juttu lehdessämme toisaalla. Veteraanityön rakennemuutoksesta on puhuttu ja kirjoitettu lähes kyllästymiseen saakka. Rintamaveteraaniliiton liittokokous teki tähän liittyen kuitenkin merkittävän konkreettisen päätöksen. Liittokokous päätti, että liiton toiminta lakkaa vuoden 2023 loppuun.

Tällä hetkellä liitolla on vajaa tuhat tunnuksen omaavaa veteraani-

nijäsentä. Vuoden 2023 lopussa heitä on enää vajaa 500. Tämä ei anna edellytyksiä valtakunnallisen liiton toiminnalle. Tuskin siihen löytyisi riittävä julkista rahoitustakaan.

Päätös ei kuitenkaan tarkoita, etteikö näinä kahtena viimeisenä toimintavuonna toimittaisi täysipainoisesti veteraanien, heidän puolisoitensa ja leskien hyväksi. Varmasti toimitaan ja toimitaan liiton purkamisen jälkeenkin. Jäljellä olevien edunvalvonnasta huolehtivat silloin toiminnassa olevat veteraanijärjestöt, Suomen Sotaveteraaniliitto ja Sotainvalidien Veljesliitto. Yhä suuremmassa vastuussa tulee olemaan Tammenlehvän Perinneliitto, joka pääasiallisen toimintansa perinnetyön lisäksi ottaa vastuun myös edunvalvonnasta ja tukityön lop-

puun viemisestä viimeiseen veteraanin ja hänen leskensä viimeiseen iltahuutoon saakka.

Haluan toivottaa kaikille lukijoillemme mahdollisimman hyvää terveyttä ja mukavaa Joulun odotusta.

HEIKKI KARHU
Toiminnanjohtaja,
Rintamaveteraaniliitto

Pastori Hannu Huttunen lähetti rintamaveteraani Lauri Lehtisen johtaman, kahden kadetin muodostaman seppelpartion Laukaan sankarihaudoille.

Rintamaveteraaniliitto kokoontui Peurungassa

Rintamaveteraaniliiton liittokokous teki ensimmäisen päätöksen liiton toiminnan lopettamisesta vuoden 2023 loppuun mennessä.

Viime sotiemme veteraanien järjestötoiminnassa eletään suurten muutoksen aikoja. Rintamaveteraaniliitto piti lokakuun lopulla Kylpylähotelli Peurungassa sääntömääräisen liittokokouksen, joka oli todennäköisesti jo toiseksi viimeinen.

Lopettamisen ajatus ei kuitenkaan hallinnut eikä hillinnyt kaikkia kokouskeskusteluja tuttuja jälle tavatessa. Enemmänkin antoi omaa sävyään edelleen jatkuva koronaviruspandemia ja siihen liittynyt varovaisuus. Kokousajankohdaksi jouduttiin siirtämään alun perin ajatellusta kahteen kertaan.

Munkkikahveilta kokoukseen

Muutoksen aikoihin viittasi myös tavanomaisen ohjelmallisen avausjuhlan supistuminen musiikki-tuokioksi, josta kokousväki pääsi nauttimaan ilmoittautumisen ja Luonetjärven sotilaskotisarten tarjoamien munkkikahvien jälkeen. Jyväskylän Työväenyhdistyksen 130-vuotias soittokunta Kajastus tarjosi ikivihreitä kappaleita.

Kokouksen avasi liiton puheenjohtaja, ministeri **Matti Louekoski**, joka puheessaan palautti mieleen kaksivuotisen liittokokouskauden tapahtumia. Toiminta ja edunval-

vontatyö sotiemme veteraanien hyväksi on jatkunut kaikkien veteraanijärjestöjen yhteisvoimin. Hän kiinnitti erityistä huomiota siihen, että hyvin monessa kunnassa on jouduttu valvomaan sitä, että veteraanit saavat heille laeissa määritellyt palvelunsa.

Louekoski painotti myös Tammenlehvän Perinneliiton kaksijakoista tehtävää. Sen vastuulla ovat perinnejalan valmistelut ja tulevien perinnejalan vaaliminen, mutta lisäksi jäljellä olevien veteraanien oloista huolehtiminen siinä vaiheessa, kun varsinaiset veteraanijärjestöt muutamien vuosien sisällä lopettavat toimintansa.

Louekoski arvioi Rintamaveteraaniliiton veteraanijäsenten määrän olevan vuoden lopulla ehkä 900 ja kahden vuoden kuluttua mahdollisesti 600.

Peurungan kotipaikan eli Laukaan kunnan tervehdyksen esitti sadan hengen kokousväelle kunnanjohtaja **Linda Leinonen**. Virallisia kokousedustajia oli 42, tuntuu vähemmän kuin viimeksi.

Ensimmäinen lopettamispäätös

Varsinaiset kokousasiat hoidettiin ripeällä vauhdilla. Edellisten vuo-

sien toiminta- ja tilikertomukset hyväksyttiin. Liiton tulevasta purkamisesta tehtiin puheenjohtaja Louekosken esittelypuheenvuoron jälkeen epäroimättä ensimmäinen päätös.

Toiminnanjohtaja **Heikki Karhu** painotti, että vaikka liiton lopettamisen hetki jo hämmöittää seuraavassa liittokokouksessa, siihen saakka liitto jatkaa edelleen toimintaa ja edunvalvontatyötä jo edellisissä kokouksissa omaksuttujen periaatteiden mukaisesti.

Karhu muun muassa muistutti kaikille veteraanijärjestöille yhteisestä asiasta: veteraanien yksinäisyydestä. Paikallisissa osastoissa ja piireissä on yhteydenpidolla huolehdittava siitä, ettei kukaan veteraani jää elämänsä iltaan aivan yksin.

Yksimielisesti ja joutuisasti suoritettiin kaikki henkilövalinnat piiriyhdistysten esitysten pohjalta. Liiton puheenjohtaja, ministeri **Matti Louekoski** valittiin jatkamaan, samoin liittovaltuuston puheenjohtaja, kenraaliluutnantti **Antti Simola**.

Liittohallitus ja liittovaltuusto valittiin uudelle toimikaudella hyvin pienin henkilövaihdoksi. Liittokokouksen ajankohtainen kannanotto hyväksyttiin julkilausumatoimikunnan ehdottamassa muodossa. Kokous kutsui tällä kertaa yhdeksän veteraania liiton kunniajäseniksi. Muitakin huomionosoituksia jaettiin.

Kokouksen lopulla puheenjohtajan nuijaa käyttänyt rintamaveteraani **Lauri Happonen** kopautti

Liiton puheenjohtaja, ministeri **Matti Louekoski** (vas.) ja liittovaltuuston puheenjohtaja, kenraaliluutnantti **Antti Simola** valittiin jatkamaan tehtävissään.

runsaat kaksi tuntia kestäneen liittokokouksen päätökseen. Samalla hän palautti mieleen tärkeät sanat kaikkien tuntemasta Veteraanin iltauudosta: ”Kertokaa lasten lapsille lauluin, himmetä ei muistot koskaan saa!”

TEKSTI JA KUVAT: TERO TUOMISTO

Kirjoittaja oli Rintamaveteraaniliiton toiminnanjohtaja 2014-2016

Henkilövalinnat sivulla 5

Korjausneuvontaa jo 30 vuotta

Alun perin sotainvalidien avuksi luotu korjausneuvonta on sittemmin laajentunut tukemaan koko veteraaniväestön kotona asumista.

Sotainvalidien Veljesliitto aloitti korjausneuvontatoiminnan 1991 sotainvalidien parissa, laajentaen sitä muutama vuosi myöhemmin muuhun veteraaniväestöön. Veljesliitto tiedusteli vuosituhannen vaihteessa mahdollisuutta siirtää Raha-automaattiyhdistyksen tuelle toteutettava korjausneuvonta Vanhustyön keskusliiton hallinnoimaksi. Korjausneuvonnalla tiedettiin olevan tarvetta myös tulevaisuudessa.

Sotainvalidien Veljesliitossa haluttiin turvata sotainvalidien ja veteraanien käyttöön heidän asumiseensa perehtynyt korjausneuvojen verkosto. Korjausneuvonta toimi tuolloin täydellä kapasiteetilla, mutta millainen olisi tilanne tulevaisuudessa sotainvalidien ja veteraanien joukon pienentyessä? Oli aihetta myös kysyä, miten korjausneuvojat itse suhtautuisivat tuleviin näkymiin. Heille oli kertynyt jo vuosikymmenen kokemus ikäihmisten parissa toimimisesta ja erilaisten avustusmuotojen ja korvausten hyödyntämisessä kodin remonttien parissa.

Vanhusväestön parissa toimivana valtakunnallisena keskusjärjestönä oli Vanhustyön keskusliitto luonnollinen yhteistyökumppani. Neuvottelut Veljesliiton ja neuvojat varsinaisesti palkanneiden sotainvalidipiirien kanssa vietiin läpi ripeässä aikataulussa ja ensimmäiset neljä neuvojaa siirrettiin Vanhustyön keskusliiton palkkalistoille vuoden 2000 aikana.

Ensimmäiset alueet olivat Pohjois-Pohjanmaa, Pohjois-Karjala, Etelä-Pohjanmaa ja Helsinki. Lo-

put neuvojat siirtyivät Vanhustyön keskusliittoon seuraavana vuonna.

Asuntojen haasteet

Ikääntynyt väestö asuu melko iäkkäissä asunnoissa, joissa korjaustarve on suurinta. Omakotiasuminen on yleistä ja kaksi kolmasosaa korjausneuvonnan asiakkaista asuukin pientalotyyppisissä rakennuksissa. Yleisimmin korjaustyöt liittyvät pesutiloihin, jotka tulee saada paitsi esteettömiksi, myös tiloiltaan avustamisen mahdollistaviksi. Usein vanhat pesutilat sijaitsevat myös eri kerroksessa kuin muut asumistilat. Silloin tarvitaan uudet pesutilat, joille täytyy löytyä sopiva paikka.

Joskus joudutaan tekemään myös laajennuksia. Vanhoissa kerrostaloissa joudutaan tyypillisesti poistamaan amme, kun sitä ei pystytä enää käyttämään. Pesutilat joudutaan yleensä kokonaan uusimaan senkin vuoksi, että vedeneristeet joudutaan uusimaan sekä lattiaan että seiniin.

Toinen tyypillinen korjauskohde on rakennuksen sisäänkäynti, johon joudutaan rakentamaan esimerkiksi luiska tai katos. Sisätiloissa joudutaan ovia leventämään ovia, poistamaan kynnyksiä ja taseroja sekä uusimaan lämmitysjärjestelmiä. Peruskorjaustyyppisiä remonteja joudutaan tekemään, jotta asunnot pysyvät turvallisina, terveellisinä ja hygieenisinä asua.

Korjausneuvonta vaatii verkostoitumista muiden vanhusten parissa työskentelevien tahojen kanssa. Paljon asiakasyhteydenottoja

Korjaustoimet maksavat itsensä pian takaisin, Vanhustyön Keskusliitosta muistutetaan

tuleekin kuntoutuslaitosten kautta. Avustuksia myöntävien tahojen kanssa tehdään jatkuvaa yhteistyötä. Kunnilla on merkittävä rooli avustushakemusten käsittelyssä ja kotipalvelulta tulee tietoa muutostarpeista. Yhteistyötä fysioterapeuttien kanssa vaaditaan esimerkiksi tukikahvojen oikeaa sijoittamista selvitettäessä. Urakoitsijoitakin pitäisi löytää mahdollisimman läheltä kohdetta. Tämä verkostoituminen asettaa oman haasteensa, kun ottaa huomioon korjausneuvojen suuret alueet ja kuntien vaihtelevat määrät alueilla.

Yhteiskunnallisia vaikutuksia

Kotona asuminen myös vanhana, asumisen helpottaminen ja tarvittavan kotihoidon järjestäminen on ollut yhteiskuntapolitiikan keskei-

senä tavoitteena koko 2000-luvun. Korjausneuvonnalla on ollut tässä suuri merkitys veteraanien ja sotainvalidien osalta.

Kotona selviytymisen haasteet jäävät helposti asukkaiden omaan tietoon. Ulkopuolisille ongelmat välittyvät yleensä vasta kotihoidon työntekijöiden havaintoina – kotona asumisen puutteisiin, kun on ajan myötä totuttu ja apua haetaan vasta pakon edessä.

Kun tilat tehdään myös toimintakyvyllään rajoittuneelle henkilölle helpommaksi käyttää, voidaan korjausten avulla jatkaa kotona asumista hyvinkin pitkään ja kotihoidon henkilöstölläkin on helpompaa auttaa asukasta jokapäiväisissä askareissaan – onhan kyseessä toisaalta myös heidän työpaikkansa.

Kotona asumisen tukemiseen kannattaa panostaa. Kotona asuminen mahdollisimman pitkään

on sekä asukkaalle mielekkäin että yhteiskunnalle yleensä kannattavin vaihtoehto. Asuntojen korjausten liikkeelle lähtöön tarvitaan usein yhteiskunnan tukea. Tähän kannattaa panostaa, sillä remontit maksavat itsensä takaisin hyvinkin nopeasti, kun yhteiskunnan ei tarvitse panostaa muuhun asumiseen tai laitoshoitoon.

Kolmessakymmenessä vuodessa on saatu paljon hyvää aikaiseksi. Avustusten kokonaismääriä kannattaisikin nostaa ja samalla avustusehtoja lieventää, jotta yhä useamman vanhuksen elinoloja voitaisiin helpottaa.

JUKKA LAAKSO

Korjausneuvonnan päällikkö, Vanhustyön keskusliitto ry

Korjausneuvonnan palvelunumero 09 350 860 13
palvelee arkisin klo 9-15 (yhdistyy jollekin korjausneuvojalle)

Korjausneuvojen suorat numerot:

ETELÄ- JA KESKI-POHJANMAA, POHJANMAA
Timo Haakana
0400 260962

HÄME
Kari Tahvanainen
0500 494766

POHJOIS-POHJANMAA JA KAINUU
Tapio Karhu
040 5166738

POHJOIS-KARJALA, Kuhmo, Sotkamo
Raimo Saarelainen
050 5407035

SATAKUNTA
Tiina Toivonen
0400 852727

ETELÄ-SAVO
Ismo Kortman
0500 651737

KESKI-SUOMI
Jukka Lampi
0400 162494

LÄNSI-UUSIMAA, VANTAA
Nina Leino
050 4493395

ITÄ- JA KESKI-UUSIMAA, HELSINKI
Timo Kuosma
050 9131452

ETELÄ-KARJALA JA KYMENLAAKSO
Pekka Hulkkonen
050 5931277

LAPPI
Ari Viippola
050 5903637

PIRKANMAA
Esa Kirvesniemi
0400 649199

POHJOIS-SAVO, Kajaani
Timo Pakkanen
0400 371586

VARSINAIS-SUOMI
Jani Malminen
0500 908 660

KORJAUSNEUVONNAN PÄÄLLIKKÖ
Jukka Laakso, 040 5023 807

Malmin kauppatie 26
00700 HELSINKI
www.vtkl.fi

Sotaveteraaniliitto jakoi syksyn ansiomitalit

Suomen Sotaveteraaniliiton hallitus on myöntänyt syksyn 2021 huomi-onosoituksissaan Sotaveteraaniliiton ansiomitalin 22 henkilölle.

Sotaveteraaniliiton ansiomitali voidaan myöntää sotaveteraanityön päämäärien hyväksi kauan ja ansiokkaasti tai muutoin merkittävästi toimineelle henkilölle.

Tämän kevään saajien joukkoon kuuluvat mm. valtakunnallisten veteraanitapahtumien suunnittelussa ja toteutuksessa ansioitunut tuotantopäällikkö Tiina-Kaisa Laakso-Liukkonen Valtioneuvoston kansliasta sekä veteraanikentän vahvana asiantuntijatukena profiloitunut, Puolustusministeriössä palveleva everstiluutnantti Sami Roikonen.

Palkittujen joukossa on huomioitu myös kulttuurielämän vaikuttajia.

Tilaisuuteen paikalle päässeet palkitut: takarivissä Jussi Luostarinen (vas.), Juha-Matti Martikainen ja Sami Roikonen, eturivissä Tiina-Kaisa Laakso-Liukkonen (vas.) ja Maarit Roschier.

Liitto luovuttaa ansiomitalejaan kaksi kertaa vuodessa. Kevään huomionosoitukset annetaan valtakunnallisen sotaveteraaniviikon tietämillä, syksyn ansiomerkit taas liiton vuosipäivän yhteydessä.

Sotaveteraaniliiton ansiomitalin saajat:

- Jouko Henttinen**, kirkkoherra, Masku

Jarno Kuivala, toimistoaliupseeri, Turku

Hannu Kuusela, kaupunginjohtaja, Harjavalta

Mika Laakso, ketjujohtaja, Hollola

Tiina-Kaisa Laakso-Liukkonen, projektipäällikkö, Helsinki

Erkki Lehmus, toiminnanjohtaja, Raisio

Taru Leime, toimistosihteeri, Koski TL

Jouko Leppänen, lääkäri, Kouvola

Jussi Luostarinen, sisällöntuottaja, Helsinki

Juha-Matti Martikainen, dokumenttitoimittaja, Tampere

Katariina Martikainen, johdon assistentti, Hollola
- Jouni Mykkänen**, kulttuurineuvos, Espoo

Pasi Nieminen, diakoniajohtaja, Porvoo

Juhani Närkki, kiinteistövälittäjä, Iitti

Ahti Pohjonen, laatupäällikkö, Espoo

Katja Pukkila, lepokodin johtaja, Florida

Sami Roikonen, everstiluutnantti, Helsinki

Maarit Roschier, vastaava tuottaja, Helsinki

Seppo Seppänen, Porvoo

Ann-Sofie Silvennoinen, sosiaali- ja terveysjohtaja, Porvoo

Patrik Wackström, toimitusjohtaja, Porvoo

Merja Ylitalo, fysioterapeutti, Oulu

Rintamaveteraaniliiton liittokokouksen henkilövalinnat

- Liittovaltuusto**
- Puheenjohtaja** Antti Simola
- Uusimaa:** Tilsala Aimo, varalle Hyrkkö Vieno, Järvinen Eira
- Varsinais-Suomi:** Orrenmaa Esko, varalle Peltonen Jorma, Reiman Heimo
- Satakunta:** Mäkitalo Taina, varalle Suonpää Irma, Kangasniemi Jouko
- Suur-Savo:** Temisevä Mikko, varalle Pekkanen Jaakko, Nummela Juhani
- Kymi:** Lukkari Pekka, varalle Granlund Allan, Rantanen Jukka
- Pohjanmaa:** Santonen Raimo, varalle Uusitalo Teuvo, Syväoja Erkki
- Keski-Suomi:** Pekka Toivonen, varalle Iivonen Hannu, Kiviaho Maria
- Pohjois-Savo:** Niskanen Seppo, varalle Happonen Lauri, Miettinen Heikki
- Pohjois-Karjala:** Sirviö Markku, varalle Hyttinen Matti, Hölttä Tuomo
- Kainuu:** Hekkala Ilmari, varalle Seppänen Pentti, Malinen Reijo
- Oulu:** Korkala Tuomo, varalle Saarenpää Ilkka, Kouri Arto
- Lappi:** Husa Seppo, varalle Suopajarvi Pekka, Kantola Ahti
- Häme:** Juvonen Reijo, varalle Dahl Maj-Lis, Vedenpää Kari
- Helsinki:** Toivio Reino, varalle Nurminen Hannu, Lyytinen Väinö

- Liittohallitus**
- Puheenjohtaja** Matti Louekoski
- Uusimaa:** Leivo Matti, varalle Hyvärinen Jouko
- Varsinais-Suomi:** Laine Markku, varalle Orrenmaa Pirkko
- Satakunta:** Kamppi Tapio, varalle Maljanen Jussi
- Suur-Savo:** Alanen Juhani, varalle Villanen Esa
- Kymi:** Oksanen Heikki J, varalle Hanski Maili
- Pohjanmaa:** Heikkilä Aarne, varalle Lehtola Markku
- Keski-Suomi:** Koivisto Keijo, varalle Lehtinen Lauri
- Pohjois-Savo:** Happonen Tuomo, varalle Kauppinen Kyösti
- Pohjois-Karjala:** Harakka Paavo, varalle Sirola Jari
- Kainuu:** Rusanen Veikko, varalle Seppänen Eero
- Oulu:** Mellenius Paavo, varalle Horsma Tuomo
- Lappi:** Haavikko Heikki, varalle Keihäskoski Petri
- Häme:** Marttila Markku, varalle Oravala Pentti
- Helsinki:** Ahonen Kari T, varalle Ahonen Pertti

Kuljetus T. Lemström Tuusula	www.alco.fi	Konekorjaus Laaksonen Oy Tuusula
J-Trading Oy Ab Vantaa	JT-Export Oy Ltd Varkaus	Varkauden Puu Oy Varkaus
Sorakuljetus Timo Torssonen Vieremä	Kalevi Seppälä	JJ-Konehuolto Oy Ylistaro
Juvatec Oy Ylitornio	Leguan Lifts Oy Ylöjärvi	Jasper Oy Ylöjärvi
Tilipalvelu Marja-Leena Äänekoski		

SYNTYMÄPÄIVÄT

Väinö Säteri 100 vuotta

Koijärven alueen viimeinen sotaveteraani ja -invalidi **Väinö Säteri** täytti sata vuotta 18.9.2021. Tyytyväisen oloinen mies vietti juhlaansa lähimpiensä ympäröimänä Lamminniemen Hyvinvointikeskuksessa, mihin muutti aikaisemmin tänä vuonna. Varsinkin pienempien onnittelijoiden joukko sai päiväsankarin liikuttuneeksi.

Väinön sotataival alkoi lyhyellä alokas-kurssilla Sääksmäellä kesällä 1941. Syksyllä 1941 hänen rykmenttinsä, JR 2, päätyi Syvärille voimallatoksen lohkolle, missä Väinö taisteli kivääri- ja konepistoolimiehenä. Kesällä 1944 hän haavoittui Viteleen taistelussa pikakiväärin suihkun aiheuttettua lonkkaan ison lihasvamman. Toivuttuaan vammoistaan hän palasi takaisin rintamalle. Väinö Säteri on korpraali.

Sodan jälkeen Väinö työskenteli ensin ko-

titilalla, myöhemmin läheisellä Koskisen sahall ja rakennustöissä Forssassa. Naapurin työstä Väinö sai elämänkumppanin itselleen. Naimisiin he menivät elokuussa 1945. Heille syntyi kaksi poikaa.

Väinö hankki 1950-luvun alussa talon, jonka mukana tuli muutama hehtaari maata. Rakennushommat jätettyään hän ryhtyi omien maidensa lisäksi viljelemään myös vaimon kotitilan maita. Väinö on maanviljelijä henkeen ja vereen ja kaikki siihen liittyvät asiat ovat olleet tärkeitä muutenkin kuin toimeentulon lähteenä. Eläkkeelle siirtyttyään hän autteli poikaansa talon pidossa.

Väinölle työ oli kaikki kaikessa ja vieläkin häntä kiinnostaa, kuinka nykyinen sukupolvi maatalon asioita vie eteenpäin. Eläkkeelle jäätyään Väinö on toiminut aktiivisesti Koijärven sotaveteraanien yhdistyksessä ja on erityisen otettu kunniakirjoista, jotka tasavallan presidentti on hänelle osoittanut viimeisten vuosien aikana. Ne ovat kehystettyinä hänen kotitalonsa seinällä.

AIMO HONKASALO

Senja Savolainen 100 vuotta

Talvisodan lotta **Senja Savolainen** (os. Halonen) vietti lokakuun lopulla 100-vuotispäiväänsä lähisuvun ja ystävien kesken. Ruokolahden Virtumjoella, Anna ja Iivari Halosen seitsemästä lapsesta kolmanneksi vanhimpana syntyneen Senjan tie vei jo 16-vuotiaana Viipuriin kaitsemaan lapsia. Karjalan kannaksella, isäntäväen kesähuvilalla, viete-tystä kesästä jäi lämpimiä muistoja.

Sodan uhan alla Senja palasi kotiin Ruokolahdelle ja liittyi heti iän sallittua lottajärjestöön. Hänen ensimmäinen palvelustehtävänsä koitti jo syksyllä 1939, ennen varsinaisen Talvisodan alkua, Ylimääräisessä harjoituksessa muonituslottana. Nuoren lotan tehtävänä oli mm. kuljettaa ja jakaa ruoka hevosella useiden kilometrien päähän, tuolloin rajan pinnassa sotaan valmistautuville joukoille.

Koko Talvisodan ajan Senja toimi muonituslottana lähinnä Imatra- Ruokolahti-Syyspohja-Puumala alueella. Vaarana olivat varsinkin desantit, vastapuolen lentokoneet ja alueella käydyt kovat ilmataistelut. Senjan lottatehtävät jatkuivat aina syksyyn 1940 asti uuden rajan teon muonitustehtävissä.

Välirauhan aikana Senja hakeutui ansio-työhön ja pääsi ompeluoppiin Helsinkiin. Jatkosodan ajan hän työskenteli Helsingissä, missä hän haavoittui vakavasti Helsingin pommituksessa talvella 1944 pommin osuttua kerrostaloon, jossa hän asui. Sairaalassa olo aika venähti niin pitkäksi, että moni ystävä ja naapuri luuli hänen jo menehtyneen. Lisäsurua perheeseen sota toi heinäkuussa 1944, jolloin sisarusparven ainoa veli kaatui.

Sodan päätyttyä Senja muutti Lahteen, avioitui ja sai yhden, nyt jo edesmenneen pojan. Koko sodanjälkeisen työelämänsä hän toimi ompelijana Ewald Oy:llä. Käsitöiden lisäksi mieluisia harrastuksia on ollut mandoliinin soitto ja senioritanssi. Leskenä Senja on ollut nyt jo 30 vuotta ja viettää nyttemmin eläkepäiviään palvelutalossa. Liikkuminen sisällä onnistuu vielä hyvin rollaattorin kanssa ja aika palvelutalossa kuluu seuraamalla ajankohtaisia asioita ja tuolijumppaamalla.

JAANA KARJALAINEN
lapsenlapsi

Armas Koivisto 103 vuotta

Talvi-, Jatko- ja Lapin sodan veteraani **Armas Koivisto** vietti 2. lokakuuta 103-vuotis syntymäpäiväänsä palvelukoti Jyllin Kodissa Ikaalisissa, jonne muutti puolitoista sitten eläkepäiviään viettämään. Virkeänä hän otti vastaan syntymäpäivävieraitaan ja nautti omien sanojensa mukaan suunnattomasti vieraiden seurasta sekä hyvin järjestetystä juhlasta.

Koivisto syntyi Helsingissä karuissa olosuhteissa, päätyen ensin ruotsinkieliseen lastenkotiin ja sitten kuusivuotiaana kasvattilapseksi Kauhavalle maalaistaloon kovaan työntekoon. Sinnikkyys, elämänhalu, velvollisuudentunto ja positiivisuus ovat hänellä jo syntymässä saatuja ominaisuuksia.

Koivisto on elänyt vaiherikkaan elämän. Hän on elättänyt itsensä ja myöhemmin perheensä kovalla työllä mm. metsä- ja kaivostöissä niin Suomessa kuin Ruotsissakin. Oy Kyro Ab:n kuorimolta hän jäi ennenaikaiselle eläkkeelle hoitaakseen sairasta vaimoaan jäädessä leskeksi 75-vuotiaana.

Talvisodassa Koivisto palveli Jalkaväirykmentti 23:ssa. Hänet sijoitettiin eteläpohjanmaalaisten porukkaan täydennysmieheksi ja hän marssi omissa monoissaan, mukana oli reppu ja päällä siviilivaatteet. III armeijakunnan tehtävänä oli puolustaa Vuoksen tuntumassa sijaitsevaa pääpuolustuslinjaa - niin kutsuttua Mannerheim-linjaa - sen Laatokasta Äyräpään ulottuvalla lohkolle. Jatkosodan aikana Koiviston joukko-osasto oli Panssarijääkäripataljoona. Hän toimi parisen vuotta muonittajana mm. eskunnassa Äänislinnassa sekä lähettinä.

Sodan jälkeen Koivisto on osallistunut aktiivisesti sotaveteraanitoimintaan ja kävi pitkään pitämässä veteraanin puheenvuoron Hämeenkyrön kutsuntatilaisuudessa. Kirjoilla hän on Hämeenkyrössä edelleenkin ja on kuntansa vanhin.

KAIJA VALKAMA
Hämeenkyrön Sotaveteraanit ry

Juho Lipponen 105 vuotta

Lokakuussa Juho kutsuttiin muiden valtimolaisnuorukaisten kanssa Ylimääräisiin Harjoituksiin. Seuraavassa kuussa alkoivat sotatoimet.

Talvisodassa Juho osallistui taisteluihin Piitsojalla, Uomaalla ja Pannulammella, Jatkosodassa mm. Omeliassa, Tiiksjärvellä, Ontrosenvaarassa ja Rukajärvellä. Perheen kaikki kolme poikaa olivat sodassa, heistä Otto kaatui vuonna 1941.

Olga-vaimonsa Juho löysi välirauhan aikana ja häitä vietettiin jouluaattona 1940. Lapsia heille syntyi kuusi. Sodan jälkeen Juho jatkoi kotitilansa töitä Sivakassa yhdessä Matti-veljensä perheen kanssa. Oman tilan hän osti Nurmeksen Salmenkylästä 1950. Maatilanpitoa Juho jatkoi vuoteen 1983, jolloin poika otti sukupolvenvaihdon myötä lypsykarjan hoitaakseen. Leskeksi Juho jäi vuonna 1997. Vapaa-ajan rakkaimpiin harrastuksiin on kuoron lisäksi kuulunut puutyöt.

Tätä nykyä Juho asuu Nurmeksen Veljeskodissa, jossa hänen merkkipäiväänsä muistettiin myös paikallisen sotaveteraanijhdistyksen toimesta.

ANU HUUSKO
pojantytär

Juho Vilho Lipponen syntyi Valtimon Sivan kylässä 14.10.1916. Juho syntyi Juhana ja Marjetta Lipposen yhdeksänlapsisen perheen vanhimmaksi pojaksi. Hän kävi koulua vain neljä vuotta, koska halusi mieluummin mennä savottoihin.

Juho kävi nuoresta pitäen metsätöissä. Hevonen oli tärkeä työkaveri, myös koira oli metsällä mukana. Armeijan Juho aloitti 3.1.1938. Alokasajan koulutus kesti kolme kuukautta, jonka jälkeen hän kävi Haminan aliupseerikoulun.

”Ei ikinä enää näissä kampeissa”, kertoo Juho poikien sanoneen toisilleen siviiliin päästessä keväällä 1939. Toisin kuitenkin kävi.

Palosuojamaalarit Suomessa Oy Alajärvi	Sauli Rodas Oy Espoo	Top Building Oy Espoo
Espoon Sähköasennus Oy Espoo	HAMINASTA KIITOS TEILLE SOTIEMME VETERAANIT!	MAASEUDUN TYÖNANTAJALIITTO
Suomen Ratsastajainliitto ry Helsinki	Talkkaripalveluja pääkaupunkiseudulla 040-160 4230, www.senioritalkkarit.fi	Lasihemmo Oy Helsinki
Esa Set Up Oy Helsinki	F-Tili Oy Helsinki	Viking Kuivaustekniikka Oy Helsinki
Rakennus Vera Oy Helsinki	Tilipym Oy Huittinen	Kytäjä Golf Oy Hyvinkää
Joccis-Air Oy Renko	Sähkö- ja Automaatio- suunnittelutoimisto SAUT Oy Hämeenlinna	Rakennus ja Maalaus K.Tiippa Imatra
Rakennusentisöintiliike Ukri Oy Janakkala	JOENSUUN LAIVAUS OY	K-Market Juuka
JUUPAJOELTA KIITOS TEILLE SOTIEMME VETERAANIT!	Sähköurakointi Aho Oy Säynätsalo	Osuuskunta Kainuun Kanerva Kajaani
Kuljetuspalvelu Vatiala Oy Kangasala	Pesula Marko I. Lahtinen Oy Kankaanpää	Sydbevakning Eteläkartiointi Oy Karjaa, www.etelavartiointi.fi
ISA Group Oy Kerimäki	Edika Ay Kirkkonummi	KIRKKONUMMELTA KIITOS TEILLE SOTIEMME VETERAANIT!
Kuljetus Leppänen Oy Kittilä	Kymenlaakson Jäte Oy Kouvola	Koneurakointi Hermunen Oy Kouvola
Manor Oy Kuortane	Pölkky Oy Kuusamo	Asianajotoimisto Lehti Oy Lahti, aalehti.fi
Nastolan Forest Huolto Oy Lahti	Ekoisännät Ky Lahti	Konetyö Hilska Oy Lappeenranta

Lipinlahden sankarivainajille oma Pro Patria-taulu

Nurmeksien Lipinlahdessa järjestettiin syyskuun 5. päivänä harvinaislaatuinen ja arvokas tilaisuus, kun Lipinlahden Nuorisoseuran talolla paljastettiin kylän 21 sankarivainajan muistoa kunnioittava Pro Patria-taulu.

Sankarivainajia ja sotien perintöä kunnioittavan perinneteon toteutuksesta vastasi Lipinlahden kyläyhdistys. Oman sysäyksensä asiaan antoi viime sotien perinnetyössä mukana olevan **Lasse Nirhamon** selvitys Nurmeksien alueen Pro Patria -tauluista. Hankintaa tukivat rahallisesti Maanpuolustuksen kannatusäätiö ja Nurmeksien kaupunki.

Lipinlahtelainen asiakkuuspäällikkö, reservin majuri **Jari Mus-**

tonen käsitteli juhlapuheessaan monipuolisesti Lipinlahden ja Nurmeksien sotavuosia.

”Kiveen hakatut, kullalla kirjailut nimet kertovat suomalaisten tinkimättömästä halusta säilyttää itsenäisyys uhrimielellä, jopa oman hengen menetyksen uhalla.”

Sodassa kaatuneiden aseveljien muistoa oli kunnioittamassa myös Lipinlahden viimeinen sotaveteraani **Ahti Okkonen**, joka oli mukana jo Talvisodan tapahtumissa 15-vuotiaana sotilaspoikana.

MIKKO RAUTIAINEN

puheenjohtaja, Sotien 1939–1945 Nurmeksien perinnetoimikunta

Sotaveteraaniliiton myyntitoimisto palvelee

Toimisto avoinna ma-pe 8.30-16.00.

Soita Riinalle: 041 315 0196

Sähköposti: riina.lillfors@sotaveteraaniliitto.fi

Verkkokauppa palvelee osoitteessa:

www.sotaveteraanit.fi

1. Sotaveteraanimitali
Hinta 15 euroa
Myös kannattajajäsenille

2. Jäsenmerkki
Hinta 15 euroa
Myös kannattajajäsenille

10. Kenttäpostia-uistin
Aikoinaan suojeluskunnille tuotettu Professor uistimen Kenttäpostia versio lahjaksi ja kalastukseen.
Hinta 25 euroa

40. Sotahistoriakirja
Kirjassa on yli 20 arvostetun suomalaisen sotahistorioitsijan kirjoittamaa artikkelia.
Hinta 30 euroa

35. Sotaveteraanikalenteri vuodelle 2022
Kalenteri on tarpeellinen ja hyvä tietopaketti jokaisen jäsenen taskuun.
Hinta 7 euroa

12. Juhla-DVD
Sotaveteraani- ja perinnekuorot Helsingin jäähallissa 14.3.2010. Arvokas DVD Talvisodan muistojuhlalta.
Hinta 25 euroa

43. Sama kaiku on askelten
Kymmenen sotaveteraanikuoron ja Haminassa sotaveteraanien konsertissa taltioituista äänitteistä on koottu 38 laulua sisältävä tupla-CD.
Hinta 20 euroa

TI LAUSKORTTI

Suomen Sotaveteraaniliitto
PL 600, 00521 HELSINKI

Nimi (tekstaten):

Lähiosoite:

Postinumero ja -toimipaikka:

Puhelinnumero:

Nro kpl

Nro kpl

Nro kpl

Nro kpl

Nro kpl

Nro kpl

Nro kpl

Nro kpl

4. Liiton standaari
Hinta 35 euroa

6. Suomen lippu
Hinta 30 euroa

KÄYNTIOSOITE: Ratavartijankatu 2 A, Helsinki

LEDARE

Veteranärenden i områdesvalen

Efter årtal av förberedelser grundas nu 21 välfärdsområden i Finland. För att ordna förvaltning i dessa områden ordnas historiens första områdesval den 23.1.2022. Även om den kommande områdesförvaltningen har andra uppgifter så har den beskrivits som den största förvaltningsreformen inom social- och hälsovården efter kriget.

Invånarna har sett det som oroande att hälsovårdstjänsterna koncentreras till större enheter, längre bort från invånarna. Även det faktum att höjda kostnader leder till skärpt beskattning oroar medborgarna.

Veteranförbunden med sina uppdrag ser med särskilt bekymmer fram mot reformen. Förbunden måste vara vakna så att deras ärenden klargörs för kommunerna, kommunförbunden och välfärdsförvaltningen. Tack vare aktiviteter på fältet har veteranernas ärenden klargjorts väl i den lokala

äldreomsorgen. Den uppfattningen stöds av statistik från statskontoret, enligt vilken kommunerna använt beviljade medel i stort sett enligt befintliga behov. Också inledningsskedets över- och underdrifter på kommunala planet börjar plana ut.

Framstegen i intressebevakningen kan tillskrivas den riksomfattande kampanj som genomfördes 2019 för att bekantgöra den nationella veteranlagen. Ett särskilt informationspaket på nätet mottogs väl i kommunerna.

En uppdatering av lagen trädde i kraft i november 2019 och gäller speciellt hemtjänster för icke sårade veteraner. Uppdateringen är relativt ny och man frågar sig om ansvariga för äldreomsorgen hunnit tillgodogöra sig denna. För att minimera den risken finns fortfarande arbete att göra för förbunden, områdesförvaltningen och kommunerna.

Även om reformen kritiserats så utgör den ändå en möjlighet. Förvaltningen och de instanser som bereder valen, bland andra Regionförvaltningsverket och lokala "Äldre råd", är de instanser som veteranorganisationerna bör påverka. Naturligtvis bör också kandidaterna i valet kontaktas och de bör påminnas om skyldigheten att ha omsorg om och stöda våra hedersmedborgare så länge dessa är i behov av stöd. Veteranerna utgör en lagstadgad specialgrupp.

Aktiv kontakt ger också möjlighet att klargöra för medborgarna vad veterangenerationen betytt för vårt land. I och med att veteranernas antal minskar flyttar tyngdpunkten över till traditionsarbetet och då är det viktigt med alla former av publicitet.

SVENSK ÖVERSÄTTNING
BERTEL WIDJESKOG

FRÅN VERKSAMHETSLEDAREN

Undervisningar om Corona

Coronaepidemin lättar inte. Samhällsfunktionerna har ändå startats upp och så smått har vi kunnat samla nästan normalt. Mask har påbjudits fortsättningsvis. Med bekymmer konstateras att en del människor inte låter vaccinera sig trots uppmaningar, och på så sätt äventyrar de sin egen hälsa och de människors hälsa som redan fått vaccin. Till all lycka har vaccinet dock konstaterats ge effektivt skydd, och den infektion epidemin ger har blivit de ovaccinerades epidemi.

Tiden med undantagsförfaranden har lärt oss nya modeller att fungera efter. Mycket har utträttats på distans, utan att fysiskt ha mött medmänniskor. Som nytta konstateras inbesparing av både tid och pengar. Men nu möts vi igen nästan som normalt och har upptäckt hur viktigt det är att mötas personligt. Förhoppningsvis behöver vi inte återgå till mötesbegränsningarna. För detta bär vi alla vårt ansvar.

När vi tvingades upphöra med personliga möten såg vi med bekymmer på hur man kunde återuppta dessa på nytt. Oron har varit obefogad. Redan under tiden med begränsningar kom förfrågningar

från hela landet om man kunde återuppta de veckovisa samlingarna "då det i våra trakter inte förekommer just någon Corona". Nåja, det har man inte kunnat göra, men nu då begränsningarna återtagits kan man mötas desto intensivare. Naturligtvis med iakttagande av största försiktighet, genom att hålla behörigt avstånd, sköta hygien, använda handdesinficeringsmedel och vid behov även använda mask. Att låta vaccinera sig är en självklarhet för veteranerna.

Frontveteranerna höll sitt 30:e förbundsmöte i Laukas sista veckolaget i oktober. Rapport från mötet finns på annan plats i tidningen. Omstruktureringen av veteranarbetet har diskuterats i ord och text nästan intill utträdd. Frontveteranförbundets förbundsmöte tog emellertid ett anmärkningsvärt och konkret beslut. Förbundsmötet beslöt att förbundet upphör i och med utgången av år 2023.

I detta nu har förbundet knappt tusen medlemmar med veteran-tecken. Vid utgången av 2023 beräknas de vara knappt 500, och detta räcker inte för nationell förbunds verksamhet. Förmodligen hittas inte heller offentlig finansiering.

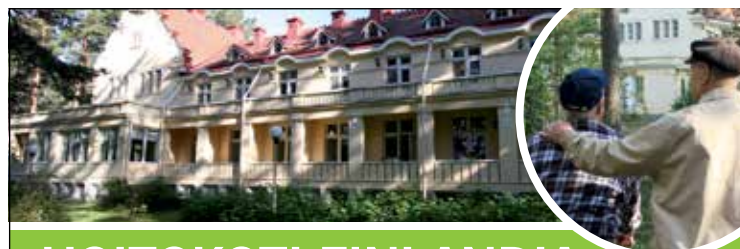
Beslutet innebär inte att man under de två sista verksamhetsåren inte skulle erbjuda fullskaligt stöd till veteranerna, deras fruar och änkor. Helt säkert erbjuds sådant – och erbjuds även efter att förbundet upphört. Ansvar för verksamheten övergår till de befintliga veteranorganisationerna Finlands krigsveteranförbund och Krigsinvalidernas brödräsförbund. Traditionsförbundet Eklövet tar utöver ansvaret för traditionsarbetet också intressebevakning och de stödfunktioner som krävs fram till sista veteranens/ änkans aftontapto.

Jag vill tillönska alla läsare möjligast god hälsa och angenäm förväntan inför julhelgen.

HEIKKI KARHU
Verksamhetsledare
Frontveteranernas förbund

SVENSK ÖVERSÄTTNING
BERTEL WIDJESKOG

www.sotaveteraanit.fi

HOITOKOTI FINLANDIA

palveluita kodinomaisesti

30-paikkainen hoitokoti upeassa kansallismaisemassa Punkaharjulla, Saimaan rannalla. Tarjoamme kuntouttavaa ja asiakkaan voimavaroja tukevaa:

LAITOSHOITOA

- sotainvalideille

INTERVALLIHOITOA

- tilapäistä hoitoa tarvitseville, esim. omaishoitajan loman ajaksi
- tarjoamme palveluita myös palveluseteleillä

TEHOSTETTUA PALVELUASUMISTA

- henkilöille, jotka tarvitsevat apua selviytyäkseen jokapäiväisistä askareista, myös sotiemme veteraaneille

PALVELUASUMISTA

- henkilöille, joille hoivan tarve on vähäisempi

SOTIEMME VETERAANIN KUNTOUTUSPALVELUJA

- sotiemme veteraaneille, heidän puolisoilleen, sotaleskille ja sotainvalidien leskille

Tiedustelut: puh. 040 684 6488, eija.herttuainen@kruunupuisto.fi tai
Hoitokoti Finlandia puh. 050 329 9250. Katso lisää www.hoitokotifinlandia.fi.

KRUUNUPUISTO
PUNKAHARJUN KUNTOUTUSKESKUS

Vaahersalontie 44, 58450 Punkaharju | 044 763 9130 | www.kruunupuisto.fi

Kuntoutuksen osaamiskeskus Helsingissä
Oulunkylän
kuntoutuskeskus sr

Tarjoamme monipuolisia kuntoutuspalveluja sotainvalideille ja -veteraaneille, -leskille, puolisoille, lotille, pikkulotille sekä sotainvalideille myös ympärivuorokautista hoitoa ja intervallahoitoa

- ✓ Laitoskuntoutus ja päivä kuntoutus
- ✓ Avokuntoutus, fysioterapia
- ✓ Ympärivuorokautinen hoito
- ✓ Pore- ja uima-allas, yrttikylvyt
- ✓ Ravintola Veljeshovin ravitseva ja monipuolinen ruoka

Tiedustelut:
040-570 1439

Lääkärit, sairaanhoitajat, fysioterapeutit, toimintaterapeutit, jalkaterapeutit ja vapaa-ajanohjaaja sekä muu osaava henkilökuntamme ovat täällä Sinua varten.

Kuntoutuksen kärjessä lähes 30 vuotta - TERVETULOA

Käskynhaltijantie 5
00640 Helsinki

puh. 09 752 712
www.oks.fi

Viimeiseen iltahuutoon

Esko Jäspi 1922–2021

Elokuussa 99-vuotiaana menehtynyt isämme, Jatkosodan veteraani **Esko Jäspi** siunattiin sinivalkoisessa veteraaniarkussaan läheisten läsnä ollessa viimeiseen lepoonsa Laitilan kirkossa 4.9.2021. Veteraanijärjestöjen edustajat kunnioittivat tilaisuutta seppeleenlaskulla.

Laitilassa koko ikänsä elänyt isä lähti rintamalle suoraan asepalveluksesta ja oli mukana mm. Krivin-Maaselän, Vuosmajärven ja Loimolan taisteluissa, haavoittuen Sotjärvellä. Vaikka ei usein sota-ajoistaan kertonut, mainitsi hän moneen kertaan kokeneensa Jumalan varjeluksen elämässään mm. viime hetken pelastumisessaan etulinjasta.

Hänet kotiutettiin 20.11.1944, minkä jälkeen alkoi jälleenrakennustyö. 1953 hän avioitui **Elmi Rannikon** kanssa. Vanhem-

piemme yhteinen taival ehti kestää 50 vuotta ennen kuin päättyi äitimme kuolemaan 2003.

Uransa isä teki liike-elämässä ja oli arvostettu työnantaja, jonka palveluksessa viihdyttiin pitkään. Luonteeltaan hän oli vaatimaton eikä viihtynyt huomion keskipisteenä, mutta arvosti osakseen tulleita huomionosoituksia niin yrittäjänä kuin veteraanina. Veteraanikokoukset olivat hänelle tärkeä henkireikä, samoin kuin metsässä liikkuminen. Hän oli kiitollinen paitsi saadessaan seurata lastenlastensa kasvua, myös Sirkasta, jonka kanssa vietti elämänsä viimeiset vuodet.

Isämme oli kiitollinen pitkästä elämästään ja kunnalta saamistaan veteraanipalveluista, jotka mahdollistivat asumisen omassa kodissa lähes loppuun saakka. Hän oli kaikille hyvä esimerkki ahkerasta ja hyvään pyrkivästä ihmisestä, joka tahtoi olla hyvissä väleissä toisten kanssa.

ARTO JÄSPI
poika

Niilo Övermark 1921–2021

Lappajärveläisveteraani **Niilo Övermark** menehtyi 11. lokakuuta, vain muutama viikko ennen satavuotispäiväänsä.

Lappajärvellä **Matti ja Elli Övermarkin** toiseksi vanhimpana syntynyt Niilo astui varusmiespalvelukseensa Pioneeripataljoona 5:n riveihin 4.4.41. Heinäkuussa hänet siirrettiin Pioneeripataljoona 15:een, missä hän palveli koko sodan ajan kotiuttamiseen saakka 13.11.1944.

Sodan jälkeisen elämäntyönsä Niilo teki maanviljelijänä kotitalallaan Lappajärvellä Övermarkin kylällä. Työtä hän oli oppinut tekemään jo lapsesta asti ja ahkeruus oli hänelle luonteenmaista. Metsästyksellä hänelle pitkäkin työ oli mielekäs, eikä vain harrastuksena, sillä oravannahkojen myynti antoi lisätuloja ja riista lisuketta ruokapöytään.

Bertta Rantakankaan kanssa Niilo kihlautui lomalla rintamalta joulukuussa 1943. Avioliitto solmittiin seuraavana vuonna. Lapsia heille syntyi kaikkiaan seitsemän. Vaimon sairastuttua puoliso toimi useita vuosia hänen omaishoitajanaan.

Niilo oli aina ahkera liikkumaan: talvisin suksilla ja kesäisin pyörällä. Lappajärven ”Kunnon kuntalainen” -palkinnolla hänet palkittiin vuonna 2005 – sinä vuonna kilometrejä pyörän selässä kertyikin lähes 2000. Vielä yli 90-vuotiaana hän teki usean kymmenen kilometrin mittaisia pyöräretkiä.

Viimeiset puolitoista vuotta Niilo vietti Lappajärvellä palvelutalo Lintukodissa, missä lapset kävivät päivittäin isää katsomassa ja auttamassa. Vaikka liikkuminen ei enää omin voimin onnistunut, muisti pelasi loppuun asti. Erityisesti vanhat asiat olivat pysyneet muistissa.

Niilo oli palkittu Tasavallan presidentin myöntämällä Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan 1.lk mitalilla sekä Sotaveteraaniliiton ansioristillä.

ERKKI HIETANEN
vävy

Aune Mäkinen 1920–2021

Jyväskyläläinen, rintamapalvelutunnuksen omaava **Aune Mäkinen** poistui 101-vuotiaana keskuudestamme 15.9.2021. Hän syntyi Ihantalassa, Viipurin maalaiskunnassa 30.4.1920, viiden tytön ja viiden pojan sisarusparveen. Talvisodan aikana hän toimi työvelvoitettuna kotikylällä lypsäen isänsä Joakim Lottasen kanssa usean talon lehmät pimeän aikana, muulloin ei saanut liikkua.

Äiti **Mimmi Lottanen** lähti pienimmät sisarusket mukanaan evakkoon kohti Jyväskylää. Mukana oli naapurin lapsiakin. Perillä kukaan ei halunnut antaa majoitusta. Taulumäen kirkon pappi antoi luvan yöpyä kirkon lämpimässä, kun muualle ei aluksi päässyt. Aune lähti myöhemmin isän kanssa hevosella evakkomatalle. Kodin jättäminen ja tilan eläinten teurastaminen oli äärimmäisen su-

rullista. Matka Jyväskylän Keljoon kesti yhdeksän päivää, tien varrella evakoita ei haluttu oikein ottaa taloihin yöpymään.

Aune saapui 9.3.1940 Jyväskylään ja jäi työhön Karjalan Pukuun, sittemmin 22 vuodeksi valmisvaatemyyjäksi pukimo Hänniselle. Talvisodan jälkeen muu perhe palasi Ihantalaan. Jatkosodan myötä he jättivät kodin lopullisesti ja asettuivat Nurmijärvelle.

Aune solmi avioliiton **Martti Mäkisen** kanssa 1942. Martti oli kaukopartiomiehenä talvi- ja Jatkosodassa. Haavoittumisesta huolimatta hän pystyi toimimaan yrittäjänä, verhoilijana. Heille syntyi kolme lasta.

Aunekin oli aktiivisesti rintamaveteraanien toiminnassa mukana. Yhteinen harrastus puolison kanssa oli tanssin ohella ralliautoilu. Aina ei ollut omaa autoa, mutta laina-autollakin se sujui. Martti luki karttaa, Aune painoi kaasua. Aune piti kukista ja huumori oli pursuavaa. Ystävät luonnehtivat Aunea hurmaavaksi ja erittäin naiselliseksi ihmiseksi, joka vaelsi aina valoa päin.

PEKKA TOIVONEN
Rintamaveteraanien Keski-Suomen piirin kunniapuheenjohtaja

Pekka Kuusjärvi 1922–2021

Jatkosodan veteraani **Pekka Alarik Kuusjärvi** sai kutsun viimeiseen iltahuutoon 99 vuoden iässä 18.7.2021, vain reilut kaksi viikkoa Sirkka-vaimonsa poismenon jälkeen. 72 vuotta naimisissa ollut pariskunta siunattiin viimeiselle matkalleen Mouhijärven kirkossa 24.7.2021.

Mouhijärvellä syntynyt Pekka astui vakinaiseen palvelukseen sodan jo ollessa käynnissä 17.9.1941 Jalkaväen koulutuskeskus 7:ään ja sen kranaatinheitinkomppaniaan, missä hänestä koulutettiin kranaatinheittimen johtaja. Sotilasvalansa Pekka vannoni itsenäisyyspäivänä 6.12.1941.

Tammikuussa 1942 Pekka sai siirron Jalkaväkirykmentti 57:een, missä hän taisteli kranaatinheittimenjohtajana Jatkosodan asemasotavaiheen ajan Lumisuo-Lempaa-

la-lohkolla. Sodan ratkaisutaistelujen alettua kesällä 1944 hän osallistui rykmenttinsä mukana viivytystaisteluihin Lempaala – Rautu – Kiviniemi – Vuosalmi alueilla. Pekan yksikkö oli asemassa Vuoksen rannalla, kun aselepo astui voimaan 4.9.1944. Tämän jälkeen alikersantin sotataival jatkui vielä Lapin Sotaan. 2. luokan vapaudenmitali hänelle myönnettiin 4.10.1944. Kersantiksi hänet ylennettiin 1968.

Vaikka selvisikin sodasta ilman vakavia vammoja, liittyi rintamalla vietettyihin vuosiin niin paljon ikäviä muistoja, ettei hän sotaa halunnut muistella. Sotaveteraanitoiminta oli hänelle kuitenkin tärkeää. Sodan jälkeisen uransa Pekka teki mm. kaupan alan tehtävissä Tampereella ja Suodenniemellä. Eläkkeelle jäätyään nopeudestaan ja tehokkuudestaan tunnettu mies jatkoi puolisonsa pitopalvelun apuna.

Pekka oli huumorintajuinen ja ihmisten kanssa juttuun tuleva ihminen, joskin osasi olla myös jääräpäinen. Seuramatkailun lisäksi hänen suuria intohimojaan oli mouhijärveläinen lentopallo, jota hän aktiivisesti tuki vuosien ajan. Häntä jäi kaipaamaan suuri joukko sukulaisia ja ystäviä.

TAPIO ALAJOKI
kummipoika

Erkki Kuisma 1924–2021

Orimattilan Sotaveteraanien kunniajäsen **Erkki Kuisma** menehtyi kotonaan Orimattilassa 97-vuotiaana 25.9.2021. Hän oli viimeinen Orimattilan Sotaveteraanit ry:n elossa ollut perustajajäsen ja viimeinen orimattilalainen sotainvalidi. Korkeasta iästä huolimatta poismeno tuli yllättäen, vaikka viime aikojen keskustelut hänen kanssaan kertoivat hänen itsekin tunteneen lähdön olevan lähellä.

Erkki oli syntynyt 11.1.1924 Karjalan kannaksella, Kirvussa. Hän osallistui Jatkosotaan 1941–1944, toimien aluksi sotilaspoikana. Sotilaspojat mm. vartioivat vankeja ja korjasivat vankien kanssa viljaa sekä hautasivat kaatuneita Kirvussa. Syksyllä 1942 kutsuntojen jälkeen hän astui palvelukseen Lappeenrannassa ja oli sodan aikana mm.

vartiointitehtävissä Viipurissa ja työskenteli Pyhäjärven Armeijakunnan ammusvarastolla. Rintamalla hän oli täydennysmiehenä Vuosalmessa kevästä 1944 aselepoon syyskuulle 1944 asti.

Karjalan menetyksen jälkeen 1946 Kuisman perhe asettui asumaan Orimattilaan, mikä johdatti Erkin tulevan puolison, **Eine Rantalan** elämänpäiväin ja 1952 avioliittoon, joka jatkuikin 65 vuoden ajan Einen poismenoon asti.

Keväällä 1953 toteutui Erkin ja Einen unelma omasta kodista, maatilasta. Elämässä seurasi työntäyteisiä vuosikymmeniä maanviljelyksen, karjan- ja metsänhoidon parissa. Vuonna 1992 Erkki ja Eine muuttivat Orimattilan keskustaan viettämään eläkepäiviään, joka mahdollisti myös aktiivisen sotaveteraanitoiminnan. Paikallisyhdistyksen hallituksessa hän toimi kuolemaansa saakka. Hänet tunnettiin luotettavana ja sujuvana puheenpitäjänä juhla- ja erityisesti armeijan kutsuntatilaisuuksissa.

Vaikka askel hidastui viimeisinä vuosina, tapaili Erkki säännöllisesti tuttaviaan ollen aina hyväntuulinen juttukaveri. Hän muisti hyvin vanhat ja uudet asiat sekä seurasi viimeiseen iltaan asti niin koti- kuin ulkomaankin tapahtumia lehdistä ja televisiosta.

KEIJO KUISMA
poika

Toivo Nevala 1916–2021

Maanviljelijä, autoilija ja Jatkosodan veteraani **Toivo Nevala kuoli** 16.8.2021 Teuvalla 105-vuotiaana. Hän syntyi 8.5.1916 maanviljelijäperheeseen ensimmäisenä lapsena. Sisarusia Toivolla oli kaksi. Toivo vietti koko elämänsä Teuvalla. Hän avioitui **Helvi Pollarin** kanssa ja ensimmäinen lapsi syntyi 1939 kuollen kuitenkin jo lokakuussa 1940, jolloin Toivo oli armeijassa. Kaikkiaan pariskunta sai seitsemän lasta. Puoliso kuoli äkillisesti lasten ollessa nuoria ja Toivo jäi yksin heidän kanssaan.

Asepalvelus hänellä päättyi 16.3.41. Sotapalveluksen hän aloitti 19.6.1941 Uudenmaan Rakuunarykmentin autonkuljettajana. Asemapaikkoina hänellä oli mm. Kuuterselkä, Kontupohja ja Sunkku. Ajoparinsa hän menetti miinaan sodan varhaisessa vaiheessa ja ajoi lopun aikaa yksin. Toivo osallistui taisteluihin mm. Vellivaaralla, Moisiovaaralla, Tolvajärvellä, Onkamuksessa, Ägläjärvellä, Honkaselällä ja Lehtikylässä.

Ajoneuvot olivat Toivon kiinnostuksen kohteena. Maanviljelyksen ohella hän ajoi kuorma-autoa, kuljettaen mm. puutavaraa, soraa ja meijerituotteita. Toivo toimi kylän luottomiehenä, auttaen mm. pankkiasioiden hoitamisessa. Henkilöautoa hän ajoi aina 100-vuotiaaksi saakka. Auto mahdollisti myös viikoittaiset päivätansseissa käynnit. Tanssiminen piti mielen virkeänä ja mahdollisti tuttavien tapaamisen.

Tanssimisen lisäksi Toivo nautti luonnonsa liikkumisesta ja seurasi luonnon kiertoa tarkasti. 100-vuotis juhlassaan Toivo pääsi ajelulle hänen isänsä hankkimalla Oldsmobilillä, jonka nykyinen omistaja oli entisöinyt.

Toivon 105-vuotispäivää vietettiin palvelukodissa 8.5.2021. Jälkipolvina hän ehti nähdä aina viidenteen polveen saakka.

HEIDI TARKKA
lapsenlapsi

Matti Huru 1925–2021

Syyskuun 21. päivän vastaisena yönä poistui joukostamme Inarin viimeinen rintamaveteraani, **Matti Huru**. Inarin Kattajärvellä 20.12.1925 synyt Matti oppi kotiseutunsa erämaissa taitavaksi erämieheksi, joka metsästi, teki kaikenlaisia sepän töistä lähtien ja jonka erikoistaitoihin lukeutui mm. helmenkalastus.

Talvisodassa Kattajärvellä nähtiin paljon vihollisen pommituslentoja, Jatkosodan sytyttyä elämä muuttui saksalaissotaväen saapumisen myötä. Syyskuussa 1943 seitsemäntoistavuotiaalle Matillekin tuli kutsu asevelvollisuuskoulutukseen Liminkaan ja sieltä tarkka-ampujakoulutukseen Karhumäelle.

Kesällä 1944 Matti oli mukana taisteluissa Tali-Ihantalan tulihelvetissä. Kuolema oli

monet kerrat lähellä. Eräassäkin paikassa hän oli kahden esimiehensä kanssa metsän reunassa seuraamassa aukean takana panssarivaunua. He seisoivat vierekkäin kun Matti havaitsi vaunun tykinpiipun kääntyvän kohta. Hän ehti paiskautua maahan samalla huutaa varoituksen. Esimiehet räjäyttäneen ammuksen pamaus oli niin raju, ettei Matti kuullut pariin päivään mitään. Myöhemmällä iällä hän kuuroutui lopulta liki kokonaan.

Jatkosodan jälkeen tuli vielä komennus Lapin Sotaan.

Siviiliin pääsyn jälkeen Matti työskenteli mm. Peuravuon sahalla ja toimi vuosikausia Ivalon paliskunnan poroisäntänä sekä monenlaisissa luottamustehtävissä, mm. Lapin Sotaveteraanipiirin hallituksessa ja Sotaveteraaniliiton liittovaltuustossa. Hänet oli palkittu liiton ansioristillä.

Mattia jäi suuren tuttavajoukon lisäksi kaipaamaan vaimo, kaksi tytärtä ja kaksi poikaa perheineen.

LAURI OLLI
Puheenjohtaja, Inari-Ivalo Sotaveteraanit ry

Käy myös lukemassa koko juttu
Matin hurjista sotakokemuksista
Sotaveteraaniliiton sivulta:
www.sotaveteraanit.fi

Piirin puheenjohtaja, kunnallisneuvos Kari Ahokas (oik.) luovutti Onni Toljamolle nimityksestä kertovan kunniakirjan Hotelli Vihiluodossa pidetyssä tilaisuudessa.

Onni Toljamolle kolmas kunniapuheenjohtajuus

Kunnioitettu sotiemme veteraani, kunnallisneuvos **Onni Toljamo** kutsuttiin kesäkuussa Rintamaveteraanien Oulun piirin kunniapuheenjohtajaksi. Samalla hänestä tuli kolminkertainen kunniapuheenjohtaja Rintamaveteraanien liiton, piirin ja osaston historiassa. Historiallista hetkeä oli todistamassa parikymmentä eri veteraanijärjestöjen edustajaa.

Toljamo oli Rintamaveteraanien Pulkkilan osastossa puheenjohtajana vuodet 1996–2007, Oulun piirin puheenjohtajana vastaavasti 1998–2020 ja Rintamaveteraaniliiton puheenjohtajana vuosien 1999–2011 ajan.

Rintamaveteraanien Pulkkilan osaston kunniapuheenjohtajaksi Toljamo kutsuttiin vuonna 2008, Rintamaveteraaniliiton kunniapuheenjohtajaksi 2019, ja nyt Rintamaveteraanien Oulun piirin kunniapuheenjohtajaksi 2021.

Toljamon poikkeuksellisen pitkäaikainen, merkityksellinen ja määrätietoinen veteraanien hyväksi tehty työ ansaitsee tunnustusta niin valtakunnan tasolla kuin paikallisesti.

TEKSTI JA KUVA: SEPPO SUHONEN

Rintamaveteraanien Oulun Piiri ry

Rintamaliiton toiminnanjohtaja Heikki Karhu kertoi kokousväelle veteraanitoiminnan tulevista suunnista.

Veteraanitoiminnan tulevaisuus puhutti Helsingissä

Lokakuun alussa Folkhälsanin tiloissa pidetyssä Helsingin Rintamaveteraanien yhdistetyssä kevät- ja syyskokouksessa pohdittiin mm. veteraanitoiminnan lähitulevaisuutta ja perinneajan siirtymistä, joista oli alustamassa Rintamaveteraaniliiton toiminnanjohtaja **Heikki Karhu**.

”Monet asiat ovat vielä avoinna, mutta ratkaisut pyritään löytämään”, hän kertoi.

Esillä olivat myös Rintamaveteraaniliiton lokakuun lopulla järjestetyn liittokokouksen valmistelut.

TERO TUOMISTO

Helsingin Rintamaveteraanien hallituksen jäsen

Rakennemuutos perinnetyöhön käynnissä kiivaimmillaan

Sotaveteraaniliiton hallinnossa on tehty linjauksia perinne aikaan siirtymisestä. Jo seitsemän alueellista perinneyhdistystä on nähnyt päivänvalon.

Sotaveteraaniliitto järjesti syyskokouksensa pienimuotoisen suman, kun sen rakenneryhmä, hallitus, neuvottelukunta ja valtuusto pitivät kokouksensa loka-marraskuun vaihteessa. Sääntömääräisten toimintasuunnitelman ja talousarvion 2022 sekä hallituksen kokoonpanon lisäksi käsiteltiin nippu keskeisiä veteraanikentän rakennemuutokseen liittyviä asioita.

Paikallis- ja aluetasolla on valmistauduttava vaikuttamaan tammiukuussa 2022 pidettäviin ”aluevaaleihin” siten, että valtavassa sosiaalialan muutoksessa veteraaniasia ei jää laajempien kokonaisuuksien jalkoihin. Sotaveteraaniliitto on jakanut kenttäorganisaatioilleen aihetta käsittelevän tukilehtisen.

Sotaveteraanipiirejä ja Sotaveteraaniliiton jäseninä olevia alueellisia perinneyhdistyksiä tuetaan taloudellisesti, tavoitteena rakennemuutoksen hallittu läpivienti. Hallitus päätti kentän hakemuksiin perustuvassa tukipäätöksessään jakaa noin 2,5-kertaisen tukisumman vuoteen 2021 verrattuna. Tukea jaetaan myös tulevalle kaudella 2022 liiton taloustilanteen mahdollistamissa puitteissa.

Rakennemuutos on käytännössä kiivaimmillaan. Jo seitsemän alueellista perinneyhdistystä on perustettu, ja ne kaikki on hyväksytty Sotaveteraaniliiton jäseniksi. Jäsenyys ei ole ilmoittautumismenettely, vaan hakemukset käsittelevä liiton hallitus kiinnittää huomiota erityisesti oheisessa kuvassa

oleviin asioihin. Yksikin punaiseksi (=ei toteudu) jäänyt tekijä aiheuttaa hakemuksen hylkäämisen.

Kotipesä tarvitaan

Hallinnon kokouksissa keskusteltiin myös perusteista, miksi Sotaveteraaniliitto on ottanut hartioilleen perinneyhdistysten perustamisen hallinnon ja resursoinnin ylimenovaiheessa ennen niiden siirtymistä Tammenlehvän Perinneliiton (TaPe) johtovuudelle. Asia on herättänyt järjestöpoliittistakin keskustelua.

Syyt ovat ilmeiset. Uudet perinneyhdistykset tarvitsevat ”kotipesän”, joka huolehtii niiden alkutalouksesta. TaPella ei toistaiseksi ole resursseja kentän ohjaamiseen ja tukemiseen, eikä sille Sotaveteraaniliiton kannan mukaan pidä sellaisia perustaakaan ennen kuin ”kenttä on valmis”.

Ylimenovaiheessa Sotaveteraaniliiton jäsenyyden kautta varmis-

tetaan katkeamaton tukien saatavuus veteraaneille, puolisoille ja leskille sekä yhtenäinen tilannekuva ja ulkoinen viestintä. Lisäksi varmistetaan paikallisen perinnetyön eheys, aikanaan hallittu kenttäorganisaation TaPe-jäsenyys ja toimintatavat, sekä mahdollistetaan rakennemuutoksen aikainen toiminnan talous. Menettelyllä pyritään myös varmentamaan toiminnalle tärkeiden kannattajajäsenten pysyminen veteraanityön piirissä.

Vaikka rakennemuutostyö tehdään yhdessä Rintamaveteraaniliiton ja Sotainvalidien Veljesliiton kanssa, Sotaveteraaniliitolla on ollut parhaat edellytykset viedä alueita konkreettisesti kohti perinne-aikaa.

SAKARI MARTIMO

XX seudun alueellinen perinneyhdistys

Jäsenhakemus: Sotien 1939-1945 XX seudun perinneyhdistys ry

Pykälä	Arvio	Huom
Yhdistys on rekisteröity.		
Yhdistyksen säännöt = mallisäännöt, erityisesti tarkoituspykälä		
Kyky tukitehtäviin varmistettu		Selvittämättä
TOSU ja TAE		Vain vuodelle 2021?
Henkilöstö nimetty		
Alueellinen yhdistys (ei paikkakunta-koht.)		YT XX sotaveteraanipiirin kanssa?
Yt. muiden toimijoiden kanssa		Selvittämättä

Lisäksi perinneyhdistyksen toiminta-alue tulee olla sovittu naapuriyhdistysten kanssa.

Uusia alueellisia perinneyhdistyksiä

Rakennemuutos etenee hyvää vauhtia. Tammenlehvän Perinneyhdistyksen sääntöuudistus on konkreetisoitunut, kun liitto on pitänyt ensimmäiset edustajistonsa kokoukset sekä uuden hallituksensa järjestäytymiskokouksen.

Rakennemuutoksen painopiste on kuitenkin alueellisen perinneyhdistyksen valmisteluissa ja tukemisessa. Veteraanipiirit ovat ottaneet työn tosissaan, ja perinnetyön organisointi etenee ripeästi.

Sotaveteraaniliitto hyväksyi 3. marraskuuta jäsenikseen Savon-

linnan seudun, Lounais-Hämeen, Pohjois-Kymen ja Etelä-Kymen alueelliset perinneyhdistykset kolmen jo jäsenenä olevan yhdistyksen rinnalle. Uusien yhdistysten puheenjohtajina toimivat **Tuukka Toiviainen**, **Jouko Haonperä**, **Antti Laherto** sekä **Vesa Kangasmäki**.

Lisäksi neljä aluetta on ilmoittanut perustavansa perinneyhdistyksen vuoden vaihteeseen mennessä, eli valtakunnallinen verkosto alkaa muotoutua.

Hieman loivemmilla liikkeillä toimivien alueiden perinneyhdistysten valmistelua on syytä kii-

rehtiä. On nimittäin vaara, että veteraanityölle aiheutuu alueellisia ja ajallisia katkoksia, mikäli nykyorganisaation toimia ei kyetä "saattaen vaihtamaan" perinneorganisaatiolle. Mahdollisen katkoksen jälkeen veteraanityön käynnistäminen on vähintäänkin kaksinkertainen vaiva ja työ.

SAKARI MARTIMO

Tuukka Toiviainen

Jouko Haonperä

Antti Laherto

Vesa Kangasmäki

Ansioituneita tullaan palkitsemaan myös perinnetyössä

Veteraaniliitoilla on niiden perustamisestaan lähtien ollut sääntömääräiset tavat muistaa ja palkita jäsenistöään, toimihenkilöitään ja yhteistoimintaverkostoaan monin tavoin. Keskeinen ja perinteinen tapa on luovuttaa henkilöille veteraanityön ansioista ansiomerkkejä, pöytästandaareja ja -pienoislippuja.

Asia on nostettu esiin perinnetyön valmisteluissa. Liittojen nykyisiä palkitsemismuotoja jatketaan liittojen elinkaaren ajan, mutta tärkeäksi koetut kiitos- ja kannustusmuodot halutaan säilyttää myös perinnetyössä. Asia on tärkeä myös Tammenlehvän Perinneyhdistyksen tunnettavuuden lisäämiseksi. Niinpä Tammenlehvän Perinneyhdistys on perustanut työryhmän valmistelemaan asiaa.

Työssä otetaan huomioon liittojen nykyiset palkitsemismuodot ja säännöt. Uudessa palkitsemisjärjestelmässä tullaan myös ottamaan huomioon veteraanijärjestötyössä jo aiemmin hankitut ansiot.

Perustettavien alueellisten perinneyhdistysten kannattaa ottaa han-

Veteraaniliitot ovat perinteisesti palkinneet veteraanityössä ansioituneita mm. Pienoislippuin.

ke huomioon mahdollisissa omissa palkitsemisuunnitelmissaan. On tärkeää saada veteraaniperinnetyölle valtakunnallisesti kuta kuinkin yhtenevä ulkoisten tunnusten ilmenemisasu. Työryhmän työstä ja

liittojen linjauksista informoidaan kenttää mahdollisimman pian.

SAKARI MARTIMO

Oulussa juhlittiin satavuotiasta Lotta Svärdiä

Oulun Karjasillan kirkossa vietettiin syyskuun alussa kauan odotettua Lotta Svärd 100-juhlaa, jonka kutsuvieraina olivat sota-ajan sankarinaiset lotat ja lottatyöt heidän läheistensä kanssa, sekä joukko kaupungin, kirkon ja puolustusvoimain johtajia ja päättäjiä. Juhlapukuisia vieraita saapui niin pyörätuolein, rollaattorein, kepein kuin kynkättäjin.

Kirkkoherra **Juhani Lavangon** tervetulosanojen jälkeen juhlapuheen piti Oulun Suojeluskunta- ja Lotta Svärd -piirin perinnekillan hallituksen jäsen, everstiluutnantti evp. **Eino Kukkonen**. Juhlan jälkeisessä kahvitilaisuudessa kuultiin rovasti **Hannu Ojalehdon** välittämänä myös vähän aiemmin 109-vuotiaana kuolleen, Suomen vanhimman lotan **Salme Haltian** terveiset.

Musiikkipainotteiseen ohjelmaan kuului mm. Lapin Sotilassoittokunta sekä Oulun Sotaveteraanikuoro, jonka jäsen **Sulo Lehto** kertoi aloitukseksi lapsena kokemistaan evakkotaipaileista.

Koronasuosituksia noudatettiin mm. kasvomaskein, mutta sitä, onnistuisiko juhlan järjestäminen sittenkään nykyisissä olosuhteissa jännitettiin silti pitkään.

"Ajatella, että Luoja antoi meidän viettää tämän ihanan lottajuhlan", kuultiin kiitolliselta yleisöltä myöhemmin.

TERTTU VÄLIKANGAS

puheenjohtaja, Oulun Suojeluskunta- ja Lotta Svärd -piirin Perinnekilta

Pyhän Andreaan lapsikuoron esitys sai yleisön kyyneliin. (Kuva: Eino Kukkonen)

Henkilövaihdoksia Pirkanmaan Sotaveteraanipiirissä

Pirkanmaan Sotaveteraanipiirin toiminnanjohtajan **Hannu Riikosen** jättäessä syksyllä tehtävänsä, on piirihallitus valinnut hänen seuraajakseen **Johanna Vuoren**. Hän on paitisi pitkäaikainen sosiaalineuvoja, myös Tampereen veteraanijärjestötyön pitkäaikainen toiminnanjohtaja ja on toiminut piirin toiminnanjohtajana aikaisemminkin.

Aikaisemmin tänä vuonna piiri sai myös uuden puheenjohtajan **Seppo Rantasen**, joka valittiin viime syksynä myös Tampereen Sotaveteraanien Huoltoyhdistyksen puheenjohtajaksi.

TEKSTI: ARIELA SÄKKINEN

Pirkanmaan Sotaveteraanipiirin toiminnanjohtaja Johanna Vuori sekä puheenjohtaja Seppo Rantanen. (Kuva: Tuomo Koironen)

Steripolar

Kouvolan Haanojalla vietettiin virkistyspäivää

Päivän ohjelmaan Haanelan palvelukeskuksessa kuului muun muassa bingoa. (Kuva: Haanojan henkilökunta)

Kouvolassa, Haanojan palvelukeskuksessa vietettiin veteraaniliittojen veteraanien puolisoille ja leskille järjestämää ”Hetki yhdessä”-virkistystapahtumaa. Päivän vietto alkoi aamupöydän ja kahvittelevien merkeissä. Ohjelma jatkui tervetuloitoksiin sekä Kouvolan sotaveteraaniiyhdistyksen tietoisuuskävelyä, mitä kaikkea leskijäsen voi yhdistyksen kautta saada.

Päivä kului rattaissa seurustelun, bingon ja ulkoilun merkeissä. Osallistujat olivat mielisissä, että heille järjestettiin tällainen hetki yksinäisyyden lomassa. Päivän viettoon osallistui kaksitoista leskijäsentä.

TEKSTI: TOIVO HARTIKAINEN

Kymenlaaksossa neuvottelupäivä

Kymenlaakson Sotaveteraanipiirin neuvottelupäivä järjestettiin Kouvola Puhjonrannan kurssikeskuksessa 1. lokakuuta. Neuvottelupäivän aiheena oli Kymsoten palvelut ja perinnetyön kartoitus. **Hanna Kuukasjärven** johdolla esiteltiin, miten veteraanien kotiin tuotavat palvelut on hoidettu, jonka jälkeen **Antti Olsen** ja **Päivi Vilppola** puolestaan kertoivat, miten kuntoutuspalvelut on korona-aikana hoidettu.

Antti Laherto ja **Vesa Kangasmäki** päivittivät perinnetyön tämänhetkisen tilanteen Kymenlaaksossa, ja **Eero Mattila** loi katsauksen perinnetyödistysten perustamiseen valtakunnan tasolla. Ohjelmaan kuului myös ajankohtaiset aiheet ja vuoden 2022 toimintakalenterin esittely.

TEKSTI: TOIVO HARTIKAINEN

KUVA: EERO MATTILA

Kokouksen alussa luovutettiin 4.6.2021 presidentin myöntämät mitalit, liiton myöntämät ansiomitalit ja ansioristit sekä piiriin myöntämät huomionosoitukset. Kuvassa vasemmalta alkaen Arja Hinkkanen, Timo Alo, Antero Korhonen ja Kari Korkalainen sekä liiton myöntämien ansiomitalien saajat Jouko Leppänen ja Juhani Närkki, sekä kultaisen ansioristin saajat Heino Olli ja Vuokko Urpalainen. Jakajina toimivat pj Arto Mikkonen ja vpj Kai Holmberg (kuvassa oikealla).

Muistot eivät saa himmetä Sankarihautausmaille uusia infotauluja

Sankarivainajien muistoa vaalitaan eri puolilla Suomea. Sankarihautausmaille nousee uusia opasteita, Pielavedellä kunnostettiin hautoja, kaksi Mannerheim-ristin ritaria on saanut uuden huomionosoituksen hautakivelleen.

Viitasaaren sankarihautausmaalla seppelleenlaskun suorittivat Viitasaaren lukion oppilaat Anni ja Lauri Pietiläinen. Airueina opastekivellä olivat Heta Tervo ja Marcel Laukkanen. (Kuva: Matti Hyvärinen)

Kaatuneiden Muistosäätiö on käynnistänyt vuonna 2019 hankkeen sankarihautausmaiden perustietojen kokoamiseksi. Tavoitteena on pystyttää maamme jokaiselle sankarihautausmaalle muistolaatta, jossa kerrotaan hautausmaan ja sankaripatsaan perustiedot.

Viitasaarella pantiin viipymättä toimeksi, ja paikallisten veteraanien ja reserviläisyhdistysten yhteishakkeena pystyttämä komea opastekivi paljastettiin juhlavasti sankarihautausmaahan vieressä. Tietävästi Viitasaaren opastekivi on laatuun ensimmäinen Keski-Suomessa.

Järjestelytoimikunnan puolesta opastekiven lahjoitti seurakunnalle Viitasaaren Sotaveteraanien puheenjohtaja **Isto Korhonen**, kunniavartioista sankaripatsailla vastasivat reserviläiset.

Tietotaulu myös Karijoelle

Etelä-Pohjanmaan uusin tietotaulu paljastettiin Karijoella, jossa paikallinen veteraanien perinnetoimikunta pystytti omansa lokakuun alussa, hiljentyen työn päätteeksi vielä laulamaan Sankarihymnin.

Nyt pystytetyssä laatassa on nähtävissä hautausmaan nimen ja sodan vuosien perässä sotavainajien lukumäärä, samoin kuin hautausmaalta löytyvän muistomerkin suunnittelija ja paljastusvuosi.

Hanke on ollut arvokas kulttuuriteko maamme yli 600 sankarihautausmaalle, joista sen myötä tulee ulkoisesti entistä arvokkaampia. Tämän lisäksi kaatuneitten viimeisellä lepopaikalla olevat tarkat tiedot lisäävät tietoisuutta henkisen perinnön arvosta tuleville sukupolville.

Kunnostustoimia Pielavedellä

Laukkalan kyläkirjon sankarihautoilla Pielavedellä osallistui lokakuussa lähes parikymmentä henkilöä sankarihautojen kunnostustalkoisiin, jotka seurakunta oli järjestänyt.

Laukkalan hautausmaalla olevat nurmen sisälle jääneet 61 tyyny-

Mannerheim-ristin ritarin Albert Räsänen haudattiin Kaavin hautausmaalla omaisten, Mannerheim-ristin ritarien säätiön sekä paikallisen veteraaniiyhdistyksen, reserviläisten, Kaavin kunnan ja alue seurakunnan yhteinen seppelä. Vasemmalta Kaavin kunnanjohtaja Ari Sopanen, Panssarimuseon johtaja Simo Hautala, Panssariprikaatin apulauskomentaja Oula Asteljoki, Pohjois-Savon sotaveteraanipiiriin varapuheenjohtaja Markku Tomperi, Pohjois-Savon aluetoimiston Kari Palonen, Kaavin kunnanvaltuuston puheenjohtaja Marko Vuottilainen, reserviläisten edustaja Pasi Tirkkonen, Kaavin Sotaveteraaniiyhdistyksen puheenjohtaja Eero Valkonen, Mannerheim-ristin ritarien säätiön Pekka Kouri ja Heikki Lehtonen. (Kuva: Jarmo Räsänen)

Karijoen sankarihautausmaalla kuvassa vasemmalta Urpo Paananen, Tommi Lauri, Tuulikki Luoma, Marko Peräsaari, Esa Myllyniemi ja Jarkko Koivumäki. (Kuva: Jari Muurimäki)

kiveä nostettiin kivituhkan avulla ylemmäs ja rivit suoristettiin. Pääkirkon hautausmaalla oleville 290 kiville oli tehty sama jo aiemmin. Työtä johtivat Ylä-Savon seurakuntayhtymän puutarhuri **Hannu Huttunen**, palvelupäällikkö **Riitta Kaasinen** ja Laukkalan kirkon suntio **Jani Ylitälo**.

Työn lomassa syötiin keittolounas ja päätteeksi juotiin kahvit.

Muistolaatta Räsäselä

Kaavin Maarianvaarassa sijaitsevala Kapteenintalolla paljastettiin 4. syyskuuta Mannerheim-ristin ritari nro 40, kapteeni Albert Räsäsen muistolaatta. Muistolaatan paljastivat Räsäsen veljen pojanpojan lapset **Laura** ja **Tuomas Räsänen**.

Paljastuspuheen tilaisuudessa piti Mannerheim-ristin ritarien säätiön toimitusjohtaja **Pekka Kouri**, ja näyttelijä **Tarmo Valkonen** esitti **Yrjö Jylhän** runoja. Haudalta siirryttiin koululle, jossa kunta tarjosi kahvit runsaslukuiselle yleisölle ennen varsinaista juhlaa. Juhlaesitelmän pitänyt, Mannerheim-ristin ritareihin erikoistunut tietokirjailija **Heikki Lehtonen** käsitteli Räsäsen sotahistoriaa jääkäriiliikkeestä aina jatkosodan jälkeiseen aikaan.

Ritaritunnus Savolaiselle

Jämsässä 30. lokakuuta järjestetysä Valkjärvi-juhlassa paljastettiin Mannerheim-ristin ritarin Tauno Savolaisen hautakiveen kiinnitetty Mannerheim-risti. Samalla laskettiin seppeleet Jämsän sankaripaatsalle ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä.

Hautatunnuksen paljasti **Tauno Savolaisen** pojanpojanpoika, kuusivuotias **Nooa Savolainen** isänsä **Petrin** avustuksella.

Alikersantti Tauno Toivo Savolainen syntyi Valkjärvellä 16. joulukuuta 1913. Hänet nimitettiin 12. lokakuuta 1941 Mannerheim-ristin ritariksi numero 24. Hän hukku virkamatkallaan 1. syyskuuta 1944 Luumäen Kivijärveen.

RAPORTIT:
MATTI HYVÄRINEN (VIITASAARI),
TUULIKKI LUOMA (KARIJOKI),
TIMO LAUKKANEN (PIELAVESI),
EERO VALKONEN (KAAVI),
MATTI HYVÄRINEN (JÄMSÄ)

Mannerheim-ristin ritarin Tauno Savolaisen hautakivi löytyy Jämsän sankarihautausmaalta. (Kuva: Matti Hyvärinen)

Sankarihautojen merkitystä ei aiota unohtaa Pielavedelläkään, osoittivat lokakuiset talkoot.

Eila Tervonen palkittiin pitkästä veteraanityöstä

Tervolan seurakunnan veteraaneille järjestämän hengellisen tilaisuuden yhteydessä palkittiin **Eila Nieminen** Suomen Valkoisen Ruusun 1lk mitalilla hänen pitkästä ja pyyteettömästä toiminnastaan sotaveteraanien hyväksi.

Yli 40 vuoden ajan toiminnassa mm. rahastonhoitajana mukana ollut Eila on entisajan kunnan kansalainen ja auttaja, joka on vuosien aikana ollut paikallisen sotaveteraaniyhdistyksen kantava voima: järjestäen veteraanien virkistystoimintaa, sytyttäen kynttilät haudoille muistopäivinä, laskien seppeleitä veteraanien hautajaisissa ja pitäen säännöllisesti yhteyttä tervola-laisveteraaneihin.

TEKSTI: RAIMO AHONEN

KUVA: KIRSTI AHONEN

Eila Niemistä (keskellä) onnittelemassa Raimo Ahonen ja Kaija Tiuraniemi.

Rosvopaistit Peurungassa

Tilaisuuteen oli saapunut veteraaneja, lottia, pikkulottia, sotilaspoikia ja sotaorpoja läheisineen sekä veteraanityön tukijoita ja tekijöitä yhteensä noin 250.

Sotiemme veteraanit läheisineen oli kutsuttu 6. lokakuuta Peurunkaan jälleen kerran nauttimaan rosvopaistia. Tämä tilaisuus oli "neljäs viimeinen kerta", kuten tapahtuman isä, Finnairin eläkkeellä oleva purseri Kalevi Rönqvist asian ilmaisi.

Veteraanit olivat silminnähden tyytyväisiä järjestelyihin. Talvisodan veteraani Martti Mäkinen, 103, kertoi olleensa kaikissa rosvopaistitapahtumissa Peurungassa vuodesta 1996 alkaen. Hän luonnehti tapahtumaa vuoden erikoistapaukseksi, jossa tuntee olevansa omiensa joukossa.

Lasse Lehtinen, 96-vuotias Viipurinlahden ja Ilomantsin taistelujen veteraani oli tullut rosvopaistille vaimonsa kanssa ja muistutti tämän kaltaisten tilaisuuksien olevan tervetullutta vaihtelua monille yksinäisyyttä poteville veteraaneille ja heidän leskilleen.

"Nyt oli kahdestoista hetki järjestää juhla; pitää juhlaa ennen kuin aika menee ohi."

TEKSTI JA KUVA: MATTI HYVÄRINEN

Rovaniemen Sotaveteraanit juhlivat 60-vuotistaivaltaan

Rovaniemen Sotaveteraanit ry juhli toimintansa 60-vuotistaivalta 18. syyskuuta. Seppeleen laskulla Talvi- ja Jatkosodan muistomerkillä alkanut päivän ohjelma jatkui lounaalla Someroharjun sotilasruokalassa, minkä jälkeisessä juhlassa kuultiin mm. Lapin Sotilassoittokuntaa.

Juhlan yhteydessä julkaistiin rovasti **Tuomo Korteniemen** toimittama yhdistyksen 60-vuotishistoriikki. Juhlapuheen piti hallituksen jäsen, veteraani **Eino Piipponen**, joka kertoi oma-kohtaisia kokemuksia Rovaniemeltä, Talvi- ja Jatkosodan alus- perustetuista joukoista ja niiden sotatiestä.

HEIKKI HAAPALA

Juhlissa palkittiin Sotaveteraaniliiton kultaisella ansioristillä Bertta Niemi (vas), Seija Rantanen sekä Pentti Yliniva ja ansioristillä Alli Korva sekä Eino Piipponen.

Sää suosi marssijoita Jalasjärvellä.

Jalasjärvellä muistomarssi

Jalasjärven reserviläiset suorittivat 22. kesäkuuta Jalkaväkirykmentti 58:n kolmannen pataljoonan sotaan lähdön 80-vuotispäivää kunnioittavan muistomarssin Vilholan nuoriseluralta Kurikan asemalle.

Iltaikymmeneltä tuona samana päivänä vuonna 1941 etelä-pohjalaisista miehistä koottu pataljoona teki tämän saman taipaleen kohti tuntematonta. Neljä päivää myöhemmin heitä alettiin kuormata Kurikan asemalla junaan, josta heidät purettiin Punkasalmella 27.6.1941.

Eriyksen tuhoisaksi rykmentille osoittautuivat Kiteen taistelut heinäkuun puolivälissä. Kaikkiaan sen riveistä kaatui Jatkosodan aikana yli 800 miestä.

PERTTI KORTESNIEMI

toiminnanjohtaja, Etelä-Pohjanmaan Sotaveteraanipiiri

Veteraanijärjestöillä yhteinen neuvottelupäivä Liitot mukaan Ystäväpiiritoimintaan

Sotaveteraaniliitto ja Rintamaveteraaniliitto järjestivät 22. lokakuuta yhteisen neuvottelupäivän. Myös Sotainvalidien Veljesliiton edustajia osallistui tilaisuuteen ilahduttavan paljon.

Pasilassa osallistujia oli noin 50 ja saman verran etäyhteyksillä: tieto jakaantui maan kattavasti. Etä- tai hybridikokous on yksi korona-ajan oppi ja taito levittää tietoa kustannustehokkaasti.

Tammenlehvän Perinneliiton toiminnanjohtaja **Pekka Holopainen** esitteli veteraanikentän rakennemuutoksen vaihetta. Hän korosti esityksessään perinneajan valmisteluiden vievän aikaa. Perinneliitolle ei pidä siirtää vastuuta tuki- ja paikallisen perinnetyön ohjaamisesta, ennen kuin kenttä on tähän ”valmis”. Tämä tarkoittaa alueellisten perinneyhdistysten perustamista.

Veteraanipiireiltä saatujen vastausten pohjalta vuodenvaihte 2023–2024 näyttäisi muodostuvan saranakohdaksi, jolloin perin-

neyhdistykset on perustettu ehkä yhtä tai kahta poikkeusta lukuun ottamatta. Oheisessa kuvassa on rakennemuutoksen suunnittelun pohjaksi laadittu alustava aikataulukaaavilu.

Yksinäisyyttä torjumaan

Yksinäisyys ja yksinäisyyden tunne on noussut kansakunnan tietoisuuteen vakavana ongelmana jo ennen koronapandemiaa, mikä on vain pahentanut tilannetta. Ongelmaa on ruvettu ratkomaan tarmokkaasti niin julkisen terveydenhuollon puolella, yksityissektorilla kuin vapaaehtoisuuskentällä.

Tarja Välimaa piti mielenkiintoisen esityksen Vanhustyön Keskusliiton jo viisitoista vuotta kes-

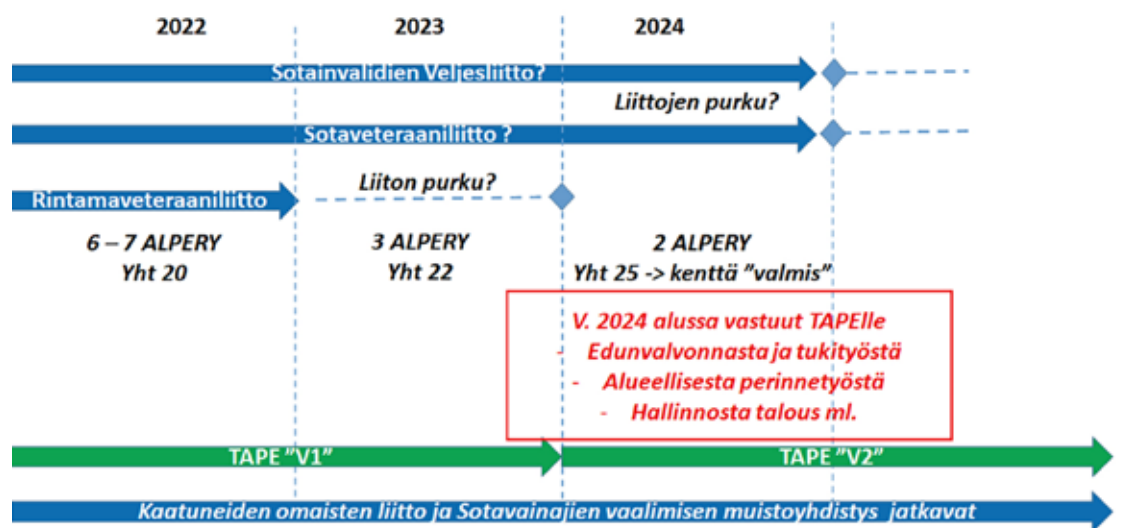
täneestä ”Ystäväpiiritoiminnasta”. Hanke kouluttaa vuosittain kymmeniä paikallisia toiminnanvetojia, ja neuvottelupäivillä todettiin konseptin sopivan hyvin myös veteraanijärjestöille.

Asia lisättiin Sotaveteraaniliiton vuoden 2022 toimintasuunnitelmaan, ja sen käytännön järjestelyistä keskustellaan 16. marraskuuta pidettävillä Sosiaalialan neuvottelupäivillä. Tavoitteena on käynnistää koulutus ensi vuoden alkupuoliskolla tuottamaan piireille ja/tai perinneyhdistyksille Ystäväpiiritoiminnan hallitsevia osaajia.

SAKARI MARTIMO

Arvio rakennemuutoksen etenemisestä 2022 - 2025

Liitot jatkavat vuoden 2022 nykytehtävin, vuonna 2023 valmistaudutaan kokonaisvastuu siirtämään TAPE:lle

Kaikkien alueellisten perinneyhdistysten arvioidaan olevan perustettu vuoden 2023 loppuun mennessä.

Upea muistolahja!

Myynnissä muistolahja, joka on viesti sotiemme veteraaneilta. Kuusamon Uistimen Professoriin on painettu sodanaikainen Kenttäpostia-leima.

Viehetta on saatavilla hopeisena hintaan 25 euroa. Aidolla 24 karaatin kullalla päällystettyä mallia on vain rajoitettu sadan kappaleen painos. Sen hinta on 75 euroa.

Tilaa Sotaveteraaniliitosta!
041 315 0196
riina.lillfors@sotaveteraaniliitto.fi

ETSITÄÄN TIE TOA

Etsitään tietoa romanien sotavuosista

Uusimman kirjaprojektini työnimi on "Romanit Suomen sotahistoriasa". Romanikulttuurin asiantuntijana siinä toimii **Hilkka Lindgren**. Etsin nyt tietoa ja kuvia sotilaista, lotista, sotilaspojista, pikkulotista, työvelvollisista ja muista sotatyötä sota- tai kotirintamalla tehneistä romaneista aikavälillä Suomen sisällissota – Lapin sota.

JAANA LAAMANEN
Tutkija, FT

Sähköposti:
jaana@maitolaiturimaisteri.fi
Puhelin: 040 7663645
(Jätähän vastaajan soittopyynnön).

Veteraaniliitot ovat
muuttaneet uusiin
tiloihin Itä-Pasilassa.

Osoite on
Ratavartijankatu 2 A,
00520 Helsinki

KENTTÄPOSTIA

Seuraava lehti
ilmestyy
16.12.2021

Päivän päätteeksi saatiin tutustua vielä Isonkyrön Tykkipuistoon ja Asemiesmuseoon. Kuvassa Kosti Olli (vas.), Oskari Rentola, Tommi Lauri, Markku Antila ja Esa Perkiömäki, Takana esittelijät Raimo Suhonen (vas.) ja Erkki Hölsö.

Neuvottelupäivä Etelä-Pohjanmaalla

Etelä-Pohjanmaan Sotaveteraanipiirin jäsenyhdistysten puheenjohtajat ja vastaavat kutsuttiin lokakuun lopussa neuvottelupäivään, jossa keskityttiin yhdistyksen lopettamiseen liittyviin asioihin – yhdistystä kun ei enää voida laskea veteraanijärjestöksi, mikäli siinä ei enää veteraanijäseniä ole.

Katse suunnattiin myös nyt toimintaansa aloittelevien perinetoimikuntien jäsenhankintaan: nykyiset kannattajajäsenet olisi nimittäin tärkeää saada myös niiden jäseniksi, puheenvuoroissa muistutettiin.

Neuvottelupäivää vietettiin tänä vuonna poikkeuksellisesti Isossakyrössä sijaitsevalla Kyrö Distillery -ruisviskitehtaalla, jossa käydyn kierroksen aikana osanottajille selvisi niin ruisviskin ja Napue ginin valmistusprosessit.

ESKO PETÄJÄ
puheenjohtaja, Etelä-Pohjanmaan Sotaveteraanipiiri

Isojoen veljessarjan tarina esille kotiseututaloon

Isojoen kunta ja Isojoki-seura saivat lahjoituksena muistoesineen, jossa kiteytyy yhden isojokelaisperheen ponnistus sota-vuosinamme.

Sarviluoman kylässä sijainneesta Peräluoman talosta osallistui 1939–1945 sotiimme seitsemän veljestä, joista kaikki kuin ihmeen kaupalla selvisivät kotiin. Talon pihaan pystytettiin vuonna 2005 sotilaspoikien ja pikkulottien toimesta muistokivi, johon kiinnitetystä metallilaatasta löytyy kaikkien veljesten nimet ja syntymävuodet.

Jouluna 1943 veljekset olivat yhtä aikaa lomilla. Heidät saatiin ikuistettua yhteiseen kuvaan, joka tullaan asettamaan näytteille Isojoen kotiseututaloon. Siellä on ennestäänkin esillä veteraanijärjestöjen toimittamaa sotiin liittyvää materiaalia: esineitä, valokuvia ja kirjoituksia, samoin sotaan liittyviä videoita ja veteraanihaastatteluja.

MAUNO TYYNISMAA,
Isojen Sotaveteraanit ry

Taulun luovutti kunnanjohtaja Juha Herralalle (vas.) ja Isojoki-seuran edustajalle Sakari Halkoaholle (oik.) Peräluoman suvun edustaja Martti Peräluoma.

AHAN HAMMAS TIDENS TAND

Hovioikeudenpuistikko 7 C
Hovrättsesplanaden 7 C, 65100 Vaasa / Vasa
06-320 2700

Uudenmaan Hammaspalvelu
Keskustie 5, 01900 Nurmijärvi
Lepsämäntie 1, 01800 Klaukkala
puh. 0207 411 420

HAUTAUSTOIMISTOJA

ROVANIEMI

- hautausalan erikoisliike Rovaniemellä vuodesta 1923

Ruokasenkatu 6, 96200 Rovaniemi

Puh. 016 312 616 (24 h/vrk)

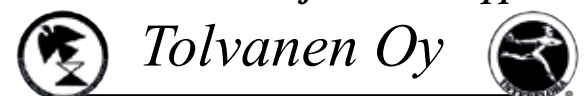
sähköposti: jokela@hauta.us.info

www.jokelan.fi

LAPPEENRANTA

*Palvelua vuosikymmenten kokemuksella
jo vuodesta 1928*

Hautaustoimisto ja Kukkakauppa

Kauppakatu 53, Lappeenranta • puh. 453 0568
kukkakauppa.tolvanen@kympp.net • hautaustoimistotolvanen.fi

f Voit tilata myös verkkokaupassa www.e-kukka.fi.

MUSTASAARI

Hautaustoimisto Begravningsbyrå Fant

Keskustie 3, 65610 Mustasaari
puh. **06-322 2744** ja **050-313 8142**
päivystys 24 h Carina Lähdesmäki
www.begravningsbyrafant.fi

PIETARSAARI

Hautaustoimisto Begravningsbyrå Marjamäki Oy

Herrholminkatu 14, 68600 Pietarsaari
puh. **0400-562 216**

Veteraaniväen syyskausi käyntiin Nivalassa

Syysluun lopulla vietettiin Nivalan seurakuntakodilla veteraaniväen syyskauden ensimmäistä kahvitilaisuutta. Tilaisuus alkoi perinteisellä Sillanpään Marssilaululla, jonka jälkeen rovas-ti **Heikki Hurskainen** piti alkuhartauden.

Sosiaalityöntekijä **Maarit Suikki** kertoi peruspalvelukun-tayhtymä Kallion tämän hetken kuulumiset. Välillä laulettiin yhdessä ja kuunneltiin **Maija Kumpulan** lausumana **Yrjö Jylhän** runoja. Kaikkiaan paikalle pääsi noin 25 henkilöä.

ELSA LÖYTENOJA

Mukana joukossa viihtymässä oli myös 96-vuotias sotaveteraani Toivo Kuoppala, jonka kanssa samassa pöydässä kuulumisia vaihtavat hänen avustajansa Eeva-Liisa Kumpumäki (vas.) ja Maarit Suikki.

Juhlan seniori oli sata vuotta täyttänyt veteraani Erkki Malmi Alahärmästä, joka sai erityiskohtelun Finnairin Sasa Färlingiltä, suokon poskelle.

Vaasassa nautittiin jälleen perinteisistä rosvopaisteista

Vanhan Vaasan läänin sotaveteraanit kutsuttiin Härmän kun-tokeskukseen Finnairin lentävän henkilökunnan järjestämille perinteisille rosvopaisteille, joita oltiin monen koronasta johtuvan peruutuksen jälkeen odotettu.

Noin 250 hengen yleisö sai nauttia ruoan lisäksi yhdessäolosta sekä valkokankaalle heijastetusta, koko salin vaikuttavuudellaan hiljentäneestä esityksestä, jossa esiteltiin jokainen alueen sankarihautausmaa ja kerrottiin, montako vainajaa Talvisota kustakin pitäjästä vaati. Kenttäpiispa **Pekka Särkiö** luki kunkin sankarihaudan menetettyjen vainajien lukumäärät, ja sitten Alahärmän ja Ylihärmän sankarivainajat esiteltiin valokuvien kera.

ESKO PETÄJÄ

Tammenlelväkuoron huomattavin vuotuinen tapahtuma on ollut yhdessä Lapin Sotilassoittokunnan kanssa järjestetty Muistojen ilta –konsertti.

Oulun Sotaveteraanikuorosta tuli Tammenlelväkuoro

Viimeinenkin 35 sotaveteraanin syksyllä 1986 perustaman Oulun Sotaveteraanikuoron veteraanijäsenestä on nukkunut pois. Sen seurauksena kuoron nimi on nyt muutettu Oulun Tammenlelväkuoroksi.

Lokakuussa pidetyssä, nimenmuutoksen vahvistaneessa ylimääräisessä yleiskokouksessa kuoron puheenjohtaja **Paavo Saari** muistutti, että aiemman päätöksensä mukaan kuoro on toiminut sotaveteraanikuoron nimisenä niin kau-

an, kuin sen laulajien joukossa on yksikään sotaveteraani.

Perinnekuorona jatkavan kuoron uudeksi nimeksi nyt yksimielisesti valittu Tammenlelväkuoro heijastaa Saaren mukaan ajatusta perinnetyöstä. Veteraaniliitot valmistautuvat parhaillaan perinneai-kaan, jonka on tarkoitus tapahtua Tammenlelvän Perinneliiton alaisuudessa. Myös Oulussa ollaan perustamassa omaa perinneyhdistystä kattamaan Pohjois-Pohjanmaalla tehtävää perinnetyötä.

Mihkel Koldisin johtaman kuoron miesvahvuus on koko ajan pysynyt 40-50 laulajassa, ja uusia laulajia otetaan riveihin jatkuvasti. Esiintymisiä on vuosittain ollut kymmeniä, parhaillaan kuoro harjoittelee ohjelmistoaan perinteisiin 28.11. Oulujoen ja 12.12. Karjasillan kirkossa pidettäviin joulukonsertteihinsa.

TEKSTI: PEKKA KOIVISTO
KUVA: LAPIN SOTILAS-SOITTOKUNTA

Muistojen konsertti järjestettiin Joensuussa

Pohjois-Karjalan Sotaveteraanipiiri järjesti perinteeksi muodostuneen Muistojen konsertin Joensuussa 9. lokakuuta, nyt jo 34. kertaa. Musiikista vastasi Rakuunasoittokunta, solisteina olivat sopraano **Talvi-Maaria Turunen** ja baritoni **Aleksi Suikkanen**.

Konsertissa esiintyivät myös Joensuun Mieslaulajien Seniorit ja Ilomantsin Mieslaulajat sekä pianotehtäjä **Kemal Achourbekov**. Kokonaan suomalaisista sävellyksistä koostuvan ohjelman helmenä kuultiin musiikkia laulunäytelmästä Jääkärien morsian. Konsertti

päätyi Veteraanien iltahuutoon.

Seuraava konsertin järjestämisestä 1.10.2022 vastaa Sotien 1939–1945 Pohjois-Karjalan perinneyhdistys ry.

TEKSTI: JOUNI MATTILA

Joensuun 550 henkilön yleisössä nähtiin järjestäjien iloksi kymmeniä sotiemme veteraanejakin. (Kuva: Jyrki Huusko)

Antero Osmaa sai Luumäellä Sotaveteraaniliiton ansioristin

Luumäen Sotaveteraanit ry:n puheenjohtajana ja Etelä-Karjalan Sotaveteraanit ry:n hallituksessa toiminutta **Antero Osmaa** muistettiin Sotaveteraaniliiton ansioristillä. Osma luopui luottamustehtävistään vuoden alussa. Hän sai tunnustuksen Etelä-Karjalan Sotaveteraanipiirin Kirkkopäivän suunnittelukokouksessa Luumäen seurakuntakodissa.

”Kiitoksena pitkäaikaisesta, sotiemme veteraanien hyväksi tehdystä työstä meillä on suuri ilo ja kunnia olla ojentamassa sinulle Antero tämä Suomen Sotaveteraaniliiton myöntämä ansioristi”, piirin puheenjohtaja **Markku Paavoseppä** lausui ristiä luovuttaessaan.

Antero Osma luopui tehtävistään aikaisemmin tänä vuonna.

PAULA PENTTILÄ
toiminnanjohtaja,
Etelä-Karjalan Sotaveteraanipiiri

Etelä-Karjalan piiri sai uuden sosiaalineuvojan

Piirin pitkäaikaisen sosiaalineuvojan Leena Pesosen läksiäisiä vietettiin juhlavasti Lappeenrannan Upseerikerholla. Vasemmalla piirin puheenjohtaja Markku Paavoseppä.

Etelä-Karjalan Sotaveteraanipiiri ry:n pitkäaikainen sosiaalineuvoja **Leena Pesonen** jättäytyi vapaalle vuoden 2021 alusta, mutta koronarajoitusten vuoksi läksiäistilaisuus Lappeenrannan Upseerikerholla päästiin pitämään vasta myöhemmin.

Tilaisuudessa piirin puheenjohtaja **Markku Paavoseppä** ojensi Pesoselle Sotiemme Naiset -rintamerkin kiitoksena Pesosen ansiokkaasta työstä Etelä-Karjalan veteraanien hyväksi.

”Näitä merkkejä on myönnetty siten, että ensimmäinen on annettu Tasavallan presidentin puolisolle **Jenni Haukiolle**. Meillä on suuri ilo ja kunnia antaa tämä merkki myös sinulle. Toivotamme sinulle terveyttä ja Jumalan siunausta”, Paavoseppä lausui.

Uutena sosiaalineuvojana piirissä on aloittanut **Leena Ristimäki**.

PAULA PENTTILÄ
toiminnanjohtaja, Etelä-Karjalan Sotaveteraanipiiri

Rintamaveteraaniliiton myyntiartikkelit

Hinnasto

	osastolle	yksityiselle
Onnitteluadressi tekstinä Parhaita onnea	6,00	8,00
Suruadressit 4 eri värssyvaihtoehtoa ja 1 jossa vain teksti Muistoa kunnioittaen	6,00	8,00
Onnittelukortti 2 erikokoista korttia kannessa Onnea, sisällä Lämpimimmät Onnentoivotukset	3,50 2,50	3,50 2,50
A5 kortti A6 kortti		
Osanottokortti kannessa valkoisia ruusuja ja kynttilä ja teksti Lämmin osanotto, sisällä Suruun osaa ottaen	2,50	2,50
A6 kortti		
Rintamerkit hopeanvärinen jäsenmerkki	5,00	6,00
Liiton hautamerkki pronssinvärinen, pyöreä, halkaisija 6,5 cm	15,00	15,00
Liiton pöytäviiri marmorialusta	30,00	35,00
Tinalautanen liiton logolla - halkaisija 21 cm, seinään kiinnitettävä	50,00	50,00
Solmio - tummansininen	20,00	20,00
Solmioneula kullanvärinen, liiton logo	20,00	20,00
Kirjekuoret, liiton logo ja yhteystiedot		
C4	0,30	0,30
C5	0,20	0,20

Toimitusaika 1 viikko

Kaikkiin lisätään postikulut.

Tavaratilaukset: **Rintamaveteraaniliitto ry**
PL 600
00521 Helsinki
puh. 050 543 8787

Kartiopuu Oy Lappeenranta	FINN-VALVE OY Joutseno	Tilitoimistopalvelut PK Rinne Taipalsaari
VP-Kuljetus Oy Joutseno	LAPPEENRANNAN KULJETUSOSAKEYHTIÖ	Kiinteistö-Vesasto Oy LKV Lempäälä
Tarvasjoen Metalli ja Teräsromu Oy	Temen-Rak Oy Mäntsälä	Mäntän Rengaspiste Oy Mänttä
Jatesal Oy Mänttä-Vilppula	Comarcon Oy KIVIMYLLYN KONE Nurmijärvi	Josira Oy Orivesi, www.josira.fi
LR-Palvelu Oy Oulu	Oulun Kone ja Terä Oy Kiiminki	PERNAJAN RAKENNUS OY
Heikki Laiho Oy Noormarkku	MG-Trans Ky Porvoo	Kettumäki Oy Pudasjärvi
Er-Ra Metalli Oy Pöytyä	Raahen seudun asuntosäätiö RSA www.rsa.fi	Wagner Industrial Solutions Scandinavia Ab
Maansiirto Korkalainen Oy Rautavaara	Muoviura Oy Riihimäki, www.muoviura.fi	NurMetal Kalakoski
EHMP Engineering Oy Sipoo	www.venesailytys.fi	Saukrast Oy Soini
Tainan Lähimmäispalvelu Oy Säkylä	Korja-Kumi Oy Tampere	Kilsa Tools Oy Tampere
Hämeen Kuljetus Oy www.hameenkuljetus.fi	NPE Kulconsult Oy Tampere	Tampereen Terä- ja Kone-Edustus Oy Tampere
Tolppa Oy Tampere	Rakennuspalvelu Teknorak Oy Turenki	HUISKULA OY
Oy Tainaniemela.fi Turku	Mannlines Oy	Paketo Recycling Oy Tuusula

Kirkkopäivä Jalasjärvellä

Etelä-Pohjanmaan sotaveteraanipiiri ja Jalasjärven sotaveteraaniiyhdistys järjestivät lokakuussa kirkkopäivän, joka alkoi viikkomessulla Jalasjärven kirkossa ja jatkui seppleenlaskulla sankarihaudalla sekä ruokailulla seurakuntatalolla.

Tätä seuranneessa päiväjuhlassa kuultiin Jalasjärven Sotaveteraanien puheenjohtaja **Matti Kohtamäen** tervetuliaissanat, Kurikan valtuuston puheenjohtajan **Sami Keskinen** tuoma kaupungin tervehdys sekä pastori **Tapani Virkkalan** tervehdys seurakunnalta.

Musiikista vastasivat sodan aikaisia lauluja esittänyt Jalasjärven veteraanikööri sekä Hirvijärven koulun 3.-4. luokan oppilaat, jotka saivat esittämällänsä "paukahroksilla" eli pohjalaisilla sananlaskuilla yleisön nauramaan.

TEKSTI JA KUVA: ESKO PETÄJÄ

Juhlapuheen pitänyt Sotaveteraaniliiton puheenjohtaja Erkki Heikkinen sai Ritva Harjunpäältä kotiin viemiseksi Juustoportin juustoa.

50 VUOTTA SITTEN

Veteraani-lehdessä 50 vuotta sitten

LÖYLYÄ LISÄÄ

Talvi tulee ja hyytävä viima käy jatkán kesäpuseron läpi.

Hyvinvoivat ihmiset hakevat turkkinsa talvisäilöstä, vaihtavat pakkasnesteet dollarihymyjen jäädyttäjiin ja lisäävät kalorioita muutenkin rasvaisiin ruokiinsa. Kaikkein pahimpina pakkaspäivinä otetaan tupla konjakki vilustumista vastaan.

Entä jätkäpoika, tuo ohimoilta harmaantunut ja naamalta rupsahtanut entinen rintamamies, kodin ja isänmaan puolustaja. Hän lukee lehdestä tai kuuntelee radiosta pelonväre takareissä uutisia, joissa kerrotaan työttömyyden kasvusta, ei vain meillä, vaan myös hyvinvointi-Ruotsissa.

Ilmeellinen on tämä suomalainen rintamaveteraani, todellinen nykyajan Saarijärven Paavo. Hänet on ruuan asemasta sanoilla ruokittu, vaatteen asemasta lupauksilla lunastettu ja asunnon asemasta kehuttu hänen sodanaikaisia sankaritoitään.

Vain yhdessä asiassa hänet on huomattu ja huomataan. Hänet huomataan äänestäjänä, mutta vaalien jälkeen voidaan todeta, että tulos on lähes yhtä tyhjän kanssa. Lupauksia on helppo antaa, niiden lunastaminen niin tavattoman vaikeaa ainakin silloin, kun kysymyksessä on vähävaraisen ihmisen asia.

Ottakaa, herrat, tämä totena hattuun. Teillä on nyt etsikkoaikanne, valtion kassa on rahaa tulvilaa, teollisuus pyörii ja kauppa käy, rikkaudet kasvavat. Ellette tee jotain ja juuri nyt, niin vastuu myrskystä ja myrkeristä ei ole ainakaan niiden miesten, jotka ovat teille antaneet aikaa ja valtuudet hoitaa maan ja kansan asioita.

Hiekka tiimalasissa alkaa käydä vähiin.

(Otteita nimimerkki Löylyneuvoksen pakinasta Veteraani 8/18.10.1971.)

MARRASKUUN RISTIKKO

12		11		3		14
11	21	4	9	2	24	4
22		18		2		16
24	2	18	4	24	22	16
24		22		26		2

	19		2	
1	2	3	3	4
	15		4	
20	4	1	18	4
	22		10	

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
	22	23	24	25	26	27

sanaris.fi/Erkki Vuokila

Talvisodan
karjalainen
pataljoona

Er.P 6

Pataljoonan & talvisodan muistojuhla

Keljan taistelun 82-vuotis-
muistopäivänä 27.12.2021
Lempäälän Kotokampuksella,
Katepalintie 9, Lempäälä

Tilaisuuden aluksi klo 13
ruokailu, varsinainen juhla
klo 14 alkaen.

Käsiohjelma 20 € sisältää
ruokailun ja kahvin.

Tilaisuus on avoin kaikille.

Tumma puku ja kunniamerkit.

Lämpimästi tervetuloa.

Er.P 6:n Perinneyhdistys

HUOLTOVARMUUSKESKUS
FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAPSCENTRALEN
NATIONAL EMERGENCY SUPPLY AGENCY

**Minkä te taistelitte,
sitä me suojelemme.**

PERUSSUOMALAISET

Kuljetuspalvelut
MUSTOSET

K&K Mustoset
Tuulenmäki 2, 58175 Enonkoski
Puh. 0400 138129

www.kkmustoset.fi

COMATEC®

www.comatec.fi

Sotaveteraanipiirien myyntituotteet

Kävelykeppi

Jääpiikillä ja rannelenkillä
varustettu kävelykeppi.
Sotaveteraanien perinne-
yhdistyksen jäsenten
käsityönä valmistama.
Tilatessasi ilmoita pituutesi.

Hinta 60 euroa

Tilaukset:

Loimaan Seudun Sotaveteraanien
Perinneyhdistys r.y., Risto Jaakkola,
Loimaankatu 8 C 5, 32200 Loimaa,
puh. 050 566 0456,
risto.jaakkola@saunalahti.fi
Toimitus postiennakolla.

Veteraanivyö

Laadukas kotimainen kääntövyö,
nahkaa väri musta/viininpunainen.
Soljessa liiton tunnus, solkea
saatavana myös hopeanvärisenä.

Hinta 25 euroa

T-paita tunnuksella

tummansininen,
koot L, XL ja XXL

Hinta 17 euroa

Henkselit

Kotimaiset, veteraani-
tunnuksella. Saatavana
on viininpunaista ja
tummansinistä.

Hinta 23 euroa

Tilaukset: Solveig Hyöty, 09 612 7003,
sodrafinlands.kvd@sotaveteraaniliitto.fi
Toimisto on avoinna klo 10.00–14.00.

Kynttilänjalka

Kultakeskuksen perinteinen malli
vuodelta 1918. Korkeus 77 mm.
Varustettu liiton tunnuksella. Hopeaa.

Hinta 150 euroa

Tilaukset:

Kanta-Hämeen Sotaveteraanipiiri ry, Suomenkasarmi rak. 2 A 105,
13130 Hämeenlinna tai puh. 03 675 6839 (ma–to klo 9.00–12.00),
kanta-hameen.svp@sotaveteraaniliitto.fi. Toimitus postiennakolla.

SANAKILPA

16.9. ilmestyneen Kenttäpostia-lehdenkilpailusana oli kovinkin haasteelliseksi luulemamme "HAUPITSI". Hyväksyttyjä sanoka löysitte kuitenkin 66 kpl, jotka on lueteltu alla olevassa luettelossa.

H	hitsi	hupi	hapsu	hauis	hipaisu	hiipua	huti	hupi
	hitaus	haisu	hitsi	hipat	hius	hupsia	hitu	hupsi
	hupa							
A	aisti	aspi	asti	ahti	auts			
U	utsia							
P	pitsi	piha	pitsa	pahus	paisti	pitsa	pihi	pihaus
	puhista	puhti	pahis	pusta	pisu	pita	paitsi	piuha
	pusi	pusia	pahus	pastu	patu	pihta		
I	istua							
T	tupa	tipu	tisu	tahi	tapsi	tihu	taus	tiuha
	tupas	tipi	thai					
S	suti	supi	satu	sahti	sihti	sahi	sutia	suhta
	suht							
I								

Kaikkien vastanneiden kesken arvottiin kolme kirjapalkintoa. Onni suosi seuraavia henkilöitä: Kirsi Koskinen, Loimaa, Kristiina Yli-Hannula Hämeenlinna ja Esa Ranta, Jyväskylä. Onnittelumme voittajille!

Seuraava kilpailusana on hieman haastavampi "KANTTIINI".

Lähetätkää vastauksenne perjantaihin 3.12.2021 mennessä osoitteeseen Sotaveteraaniliitto, PL 600,00521 Helsinki tai sähköpostilla osoitteeseen toimitus@sotaveteraaniliitto.fi.

Muistakaa kirjoittaa vastauksen yhteyteen lähettäjän nimi ja osoite. Kuoreen merkintä "sanakilpa". Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan kolme kirjapalkintoa.

Tässä vielä säännöt:

Hyväksyttäviä sanoja ovat suomen kieleen vakiintuneet Kielitoimiston sanakirjan hyväksymät substantiivit perussijansa yksikössä (esim. koti, sukka), ellei sana ole monikollinen (sakset) sekä perusmuotoiset verbit, adjektiivit, pronominit, konjunktiot ja adverbit. Emme hyväksy erisnimiä tai apusanoja. Sanassa on oltava vähintään neljä (4) kirjainta.

RISTIKON RATKAISU

S	H	K	P					X	A			L	A	K	I	Ä	B	C
H	U	I	J	A	R	I		L	A	K	K	T	J	O	H	S	W	P
E	M	A	Z					V	I			V	Z	Y	M	X	F	U
R	A	M	I	R	E	Z		F	I	L	M		E	O	R	G	N	D
R	E	N	A					E	O									
Y	L	Ä	V	A	R	T	A	L	O	T	S	A	R	M	F	E	L	T
	Y	Ä	Ä	U	J	Y	S	Ä	Y	S	I	X	U	N	I	L	E	L
V	Y	Y	H	T	I	E	N	A	R	Ä	B	N	A	L	L	I	I	R
	L	Ä	K	E	R	Ä	T	Ä	D	I	E	G	O	I	K	N	O	W
T	I	K	T	A	K	K	V	Ö	S	G	A	B	L	E		E	O	
E	O		Ä	L	L	O	T	Y	K	S	E	T	U	R		K	I	E
K	E	R	H	O	O	J	Ö		S	I	B	E	L	I	U	S	Y	S
O	A	P	I	T	K	Ä	L	T	I	T	E	Y	S	K	I	N	T	Ä
S	T	A	R	R	J	Ä		N	U	O	R	I	S	O	S	I	I	T
Y	N	A	I	M	A	O	N	N	E	T	R	G	N	I	E	L	L	Ä
Y	D	I	N	A	R		T	I	A	I	S	E	T	S	T	O	A	J
	E	T	A	X	E	L	S	A	U	L	I	R	A			E	N	
Y	L	Ö	S	I	O	I	V	A	M	R	A	H	D	I	N	K	A	R
	U	I	L	M	A	V	A	I	A	S	K	E	L	O	I	A	N	I
A	X	E	L	U	I	T	Ä	L	Ä	T	U	L	R	O	C	K	Y	T
	E	A	I	S	A	T	A	U	A	I	S	T	I	J	A	O	E	N

Valkealan
Sotilaskotiyhdistys ry

esse elektro-kraft

MOVAX

Joulukortit 2021

Lähetä lämmin joulutervehdys Suomen Sotaveteraaniliiton joulukorteilla

118. Ujo tonttu

119. Jouluilta

120. Huuhteinen lyhty

121. Joulun lämpö

220. Joulun hiljaisuus

221. Joulun lumous

320. Valkea joulu

321. Pakkasaamu

420. Lyhdyn lämmössä

520. Jouluksi kotiin

Vaihtuva lajitelma

Tiedustelut ja tilaukset: puh. 041 315 0196
riina.lillfors@sotaveteraaniliitto.fi
Verkkokauppa palvelee osoitteessa:
www.sotaveteraanit.fi

Toimintaamme voi tukea
myös ostamalla kirjeen-
sulkijamerkkejä, arkissa
20 merkkiä.

20€
/arkki

TLAUSKORTTI

Suomen Sotaveteraaniliitto
PL 600, 00521 HELSINKI

Nimi (tekstaten):

Lähiosoite:

Postinumero ja -toimipaikka:

Puhelinnumero:

Nro pkt.....

Nro pkt.....

Nro pkt.....

Nro pkt.....

Nro pkt.....

lajitelma pkt.....

Jos tilaamanne kortti on loppunut,
korvaamme kortin toisella
mallilla. (rasti ruutuun) ☐

Kortit toimitetaan pakattuina:

10 kpl:n lajitelma (vaihtuva lajitelma)

10 kpl:n pakkaus (10 samaa korttia)

12€
/pakkaus

KÄYNTIOSOITE: Ratavartijankatu 2 A, Helsinki